

Inhoud

Van het bestuur	3
Gevraagd: secretarieel medewerker (v/m)	4
100 jaar Finland IV: De periode 1948-1957	6
Einojuhani Rautavaara, componist van de metamorfose	22
Langs de Koningsweg 11: Van Ruotsinpyhtää tot Vaalimaa	29
Klussen in Finland	36
Finse lutherse zendingsmissie in Japan	40
Een zomerreis in Finland in 1907 door Sylvia MacDougall-Borgström	46
Column: Thee bij café Argos	58
Belangrijke adressen.....	61

 aviisi
4

Colofon

Jaargang 25 (2016), nummer 4

De Vereniging Nederland-Finland werd opgericht op 27 oktober 1923. Aviisi is het officiële magazine van de vereniging en verschijnt vijf keer per jaar. Leden van de vereniging ontvangen Aviisi gratis.

Redactie

Daniël Loos
Minna Räty (Fins)
aviisi@vnf.nu

Corrector Fins

Mikaela Kätro

Eindverantwoording het bestuur

Daniël Loos,
info@bureaucontrapunt.nl

Drukwerk

Via ASB drukwerk-
begeleiding

Oplage 550

ISSN 1566-8542

Bestuur Vereniging Nederland-Finland

Voorzitter

Marjo Kool, voorzitter@vnf.nu

Vice-voorzitter

Tia Alahuhta, vice-voorzitter@vnf.nu

Secretaris

Mikko Lissing, secretaris@vnf.nu

Penningmeester

Marco Blankestijn, penningmeester@vnf.nu

Social media

Jussi Virtanen, socailmedia@vnf.nu

Erelid

Ambassadeur van Finland, mevr. Katri Viinikka

Ledenadministratie & secretariaat (waarn.)

Marco Blankestijn, penningmeester@vnf.nu

Bankrekening vereniging

NL 39 ABNA 0549 2867 05 te Den Haag

Beste Aviisi-lezers,

Ik ben Jussi Virtanen, de nieuwste verserker van het VNF bestuur team. Sommigen van jullie hebben mij waarschijnlijk al ontmoet bij het kreeftenfeest in Den Haag, waar ik iedereen heb vastgelegd op de gevoelige plaat. Ik ben geboren en getogen in Kouvolala. Ik heb echter altijd een studie in het buitenland willen volgen. Na de middelbare school heb ik mij dan ook direct ingeschreven voor verschillende universitaire opleidingen overal in Europa. Uiteindelijk ben ik Amsterdam beland en heb ik de opleiding International Business and Languages gevolgd. Van deze beslissing heb ik geen moment spijt gehad. De vier jaar zijn immers voorbij gevlogen. Kort na het afstuderen heb ik dan ook besloten om hier te blijven en een baan te zoeken. In Nederland vind

ik de architectuur, cultuur en de mensen het meest interessant.

Bij VNF ben ik verantwoordelijk voor de social media. Ik kwam er dan ook, heel toepasselijk, via social media achter dat zij iemand zochten om het team te verserken. Mijn taken bij VNF zijn het creëren van content op Facebook en mensen op de hoogte houden van evenementen en andere interessante onderwerpen. Ook schrijf ik updates voor de website over actuele zaken. Bij VNF hebben wij een hardwerkend team en een goede werksfeer. De evenementen en feesten zijn altijd goed georganiseerd, en vind het fantastisch dat ik daar nu deel van uit kan maken.

Jussi Virtanen

Jussi Virtanen

Arvoisat Aviisin lukijat,

Olen Jussi Virtanen Alankomaat-Suomi Yhdystyksen tiimin uusin vahvistus. Osa teistä varmaan tapasakin jo minut viime rapujuhilla, joissa kameran takana otin kuvia muavista yhteisistä hetkistä. Olen alun perin kotoisin Kouvolasta, jossa viestin 19 ensimmäistä vuottani. Haaveenani oli aina päästää ulkomaille pidemmäksiin aikaa. Lukion päätyttyä tähän aukeni hyvä mahdollisuus ja päätin hakea yliopistoihin eri Euroopan maihin. Mutkien kautta päädyin opiskelemaan Amsterdamiin kielä ja kansainvälisistä kauppaan, joka tuntui alusta lähtien luonteva valinnalta. Neljä vuotta ovat menneet todella hujauksessa ohi, ja juuri valmistuteneenä olen päättänyt jäädä töihin Alankomaihin luomaan uraan. Alankomaissa minua miellyttää arkkitehtuuri, kulttuuri ja ihmiset.

Olen vastuussa yhdystyksen sosialisesta mediasta, josta on meille monelle viime vuosien saatossa tullut tärkeä osa kommunikointia. Päädyin itsekin mukaan ASY:n toimintaan kiitos Facebookin, josta löysin tämän loistavan mahdollisuuden. Tavoitteeni on mahdollistaa tiedonkulku jäsenille järjestettävästä tapahtumista, mutta päivittää myös muuta ajankohtaista sisältöä nettisivuille ja sosiaaliseen mediaan, joka koskettaa yhdystyksen jäseniä ja muita kiinnostuneita. Tarkkaileathan sosiaalisen median kanaviamme, sillä lisää on luvassa! VNF:ssä meillä on todella hyvä tiimi ja oikein mukava ilmapiiri, jotka takaavat mukavia yhteisiä juhlia ja tapahtumia tulevaisuudessa.

Jussi Virtanen

Voor onze vereniging zoeken wij een secretarieel medewerker (v/m)

De secretarieel medewerker is het aanspreekpunt van de vereniging, zowel voor de leden als voor andere contacten.

Dit houdt in:

- Het beantwoorden en afhandelen (eventueel doorsturen) van post en e-mails die bij de vereniging binnen komen.
- Zorg dragen voor de telefonische bereikbaarheid van de vereniging en eventueel terugbellen.

Overige activiteiten:

- Actueel houden van het ledenbestand via eventuele mutaties en die maandelijks doorsturen naar de bestuursleden.
- Notuleren, uitwerken en versturen (na akkoord secretaris) van de notulen van de vijf bestuursvergaderingen per jaar.

De geschikte kandidaat kan:

- Voor deze werkzaamheden gemiddeld circa zeven uurtjes per week vrijmaken
- Omgaan met een computer
- Is in het bezit van een auto om de bestuursvergaderingen buiten de woonplaats bij te wonen.

Vuoden 2016 alusta lähtien etsimme uutta sihteeriä (miestä tai naista) mukaan yhdistyksemme toimintaan!

Sihteeri on yhdistyksemme kontaktihenkilö .

Tähän sisältyy:

- Yhdistykselle tulevan kirje- ja sähköpostin käsitteily.
- Yhdistykselle tuleville puheluihin vastaanotto ja yhdistyksen nimissä soittaminen

Muut toimet:

- Jäsenlistan ylläpito ja kuukausittain päivitetyn jäsenlistan lähettäminen johtokunnan jäsenille.
- Yhdistyksen viiden johtokunnankokouksen kokouspöytäkirjan laatiminen ja johtokunnan jäsenille lähettäminen sen jälkeen kun puheenjohtaja on ne hyväksynyt.

Sopivalta kandidaattila odotamme:

- Valmiutta toimia yhdistyksen hyväksi n 7 tuntia viikossa.
- Tietojenkäsittelytaitoa
- Mahdollisuutta saapua autolla eri kokouspaikoille

- Beheert zowel de Nederlandse als de Finse taal; één taal goed, en de andere taal redelijk.

De secretarieel medewerker ontvangt een jaarlijkse netto vergoeding van 700 euro voor het uitvoeren van deze taken. Eventueel gemaakte onkosten zoals porti, enveloppen, reiskosten voor bestuursvergaderingen en kosten van de verenigingstelefoon worden apart vergoed door de vereniging.

Dus: als je interesse hebt in de Vereniging Nederland-Finland en je betrokken voelt om samen met Finnen en Nederlanders (en hun gezinnen) en andere Finnofielen actief en geïnteresseerd deel te nemen aan onze vereniging en als secretarieel medewerker op te treden, reageer dan op deze oproep!!

Voor meer informatie kun je contact opnemen met onze voorzitter Marjo Kool (voorzitter@vnf.nu).

Op onze website www.vnf.nu kan je meer informatie over onze vereniging vinden.

Datum, tijd	Evenement Tapahtuma	Locatie, adres
14/10-2016	Sonata Arctica met Twilight Force in Tilburg (powermetal)	013 Poppodium Tilburg
5/11-2016	Crossing Border Festival: Tommi Musturi www.crossingborderfestival.nl	Rond Het Paard van Troje, Grote Markt, Den Haag
18-20/11-2016 25-27/11-2016	Finse Kerstmarkt finsekerstmarkt.nl	Finse Huis, Rotterdam finsehuis.nl
6/12-2016 7/12-2016	Poets of the Fall (metal) (met Meet & Greet) poetsofthefall.com	Patronaat, Haarlem (6/12) De Pul, Uden (7/12)
6/12-2016 7/12-2016	Improvisatie à la Lockenhaus: 'Music from different ages with echoes of Schubert and Folk Music' Altstaedt Lockenhaus Ensemble met Pekka Kuusisto	De Doelen, Rotterdam (6/12) Tivoli-Vredenburg, Utrecht (7/12)
10/12-2016	Fins Onafhankelijkheidsfeest Suomen itsenäisyyspäivän juhla	Euromast, Rotterdam

Voor meer informatie kunt u de websites bezoeken van de locaties of via een e-mail naar info@vnf.nu.
Opgeven voor deelname aan de activiteiten van de VNF via info@vnf.nu.

Lisätietoa tapahtumapaikkojen kotisivuilla tai tiedustelemalla sähköpostitse osoitteesta info@vnf.nu.
Alankomaat-Suomi Yhdistyksen tapahtumiin ilmoittautumiset sähköpostiosoitteeseen info@vnf.nu.

Cartoonvirtuoos Tommi Musturi op het Crossing Border Festival, Den Haag.

IV. De periode 1948-1957

1948

Nadat het vredesverdrag in 1947 van kracht werd en de controlecommissie van de geallieerden (in de praktijk: van de Sovjet-Unie) vertrokken was, benoemde de Sovjet Unie (SU) als nieuwe ambassadeur luitenant-generaal Savonenkov, die vice-voorzitter van de controlecommissie was geweest. Dit voedde in Finland de argwaan, dat de controlecommissie terug zou keren. En dat niet zonder reden. Al in februari had Stalin president Paasikivi een defensief verbond tussen de landen voorgelegd. Geruchten gingen de ronde doen van een staatsgreep en van niet te controleren verkeer tussen de SU en het westelijk van Helsinki gelegen militaire

steunpunt Porkkala. In april werden in de crypte van de Domkerk wapens opgeslagen en het leger werd gemobiliseerd. Oorlogsschepen lagen in de Zuidhaven om het presidentiële paleis te verdedigen. Eind april keurde het parlement het vriendschaps-, samenwerkings- en hulpverleningsverdrag (YYA) met de SU goed. Maar de door Stalin voorgestelde tekst werd echter behoorlijk aangepast. Het onderscheidde zich duidelijk van de verdragen met de satellietsstaten. Dit verdrag werd het icoon van de betrekkingen van Finland met de Sovjet Unie, in ieder officieel document tot aan de val van de SU vermeld. Eindeloos werd bij officiële onderhandelingen de interpretatie ervan

besproken. Het verdrag voldeed, omdat het nooit in daad hoefde te worden omgezet. Eén keer was het bijna zover, tijdens de notacrisis in 1961, maar ook dat werd later meer gezien als pressiemiddel van de SU op herverkiezing van president Kekkonen.

Mei 1948 ontsloeg Paasikivi de communist Yrjö Leino, minister van Binnenlandse Zaken, op grond van een parlementaire motie van wantrouwen, toen 21 personen aan de SU zouden worden uitgeleverd. Onder hen bevonden zich ook Finse staatsburgers, wat uitermate belastend was.

Bij de parlementsverkiezingen in juli leden de communisten een zware nederlaag en kwam er parlementair een burgerlijke meerderheid. Ook de sociaal-democraten wonnen. Alles bij elkaar was dit een keerpunt naar normale tijden. Fagerholm vormde een sociaal-democratische minderheidsregering, met een onafhankelijke minister.

In oktober ontbond het parlement de 'Rode Rijkspolitie'. Het was de communis-

De vaas 'Cantharell' van Tapio Wirkkala uit het jaar 1948. | Tapio Wirkkalan kuuluisa Kanttarelli-maljakko vuodelta 1948.

ten gelukt, die in handen te krijgen. Iedere tiende werknemer daar was vroeger vanwege landverraad veroordeeld, in het hogere kader zelfs iedere derde. In plaats daarvan kwam de Veiligheidspolitie met minder bevoegdheden en personen met meer desbetreffende vakkennis.

Tijdens de oorlogsjaren had de Fins-lutherse kerk haar positie behouden en ook in de jaren vijftig haakten er geen leden af. In 1960 was nog 92% van het volk lid van de kerk. De kerkvergadering van 1948

kaikkaan muutos oli selvä kohti normaaleja aikoja. Sosialidemokraatti K.A. Fagerholm muodostti sosialidemokraatien ja yhden sitoutumattoman ministerin vähemmistöhallituksen.

Lokakuussa eduskunta lakkautti "punaiseksi valpoksi" kutsutun valtiollisen poliisin, jonka kommunistit olivat onnistuneet ottamaan haltuunsa. Joka kymmenes punaisen valpon työntekijä oli ennen virkaan astumista tuomittu maanpetoksesta, ylimmästä päälystöstä joka kolmas. Punainen valpo korvattiin suppeammin valtaoikeuksin toimivalla suojelepoliisilla, jonka henkilökunnalta vaadittiin asianmukainen ammatillinen pätevyys.

Suomen luterilainen kirkko oli säilyttänyt asemansa läpi sotavuosien, eikä jäsenkato vielä 1950-luvullaakaan vaivannut. Vuonna 1960 kirkkoon kuului runsaat 92 prosenttia kansasta. Vuoden 1948 kirkolliskokous oli edelleen tiukalla moralisti-

Suomi 100 vuotta

IV. 1948-1957

1948

Rauhansopimuksen tulua voimaan edellisenä vuonna ja liittoutuneiden (käytännössä Neuvostoliiton) valvontakomission poistuttua maasta lähetti Neuvostoliitto Suomeen uudeksi suurlähettilääksi kenraaliluutnantti Savonenkovin, joka oli toiminut valvontakomission varapuheenjohtajana. Tämä herätti Suomessa huolta "valvontakomission paluusta". Huoli ei ollut aiheeton. Jo helmikuussa Stalin esitti kirjeessään presidentti Paasikivelle puolustusliittoa maiden välille. Maassa liikkui huhuja kommunistien vallankaappausvalmisteluista sekä epäilyttävästä liikenteestä Neuvostoliiton ja sen Helsingin länsipuolella sijaitsevan Porkkalan tuki-

kohdan välillä. Suomi ei pystynyt lainkaan valvomaan täitä liikennettä. Huhtikuussa Helsingin poliisiin aseeet kerättiin tuomikirron kryptaan ja armeijan valmiutta nostettiin. Sotalaivat seisovat Eteläsatamassa turvaamassa presidentin linnaa. Kuun lopussa eduskunta hyväksyi Neuvostoliiton kanssa tehdyn ystävyys-, yhteistyö- ja avunantosopimuksen, joka oli saatu neuvoteltua varsin erinäköiseksi kuin Stalinin alkuperäinen ehdotus. Se poikkesi voimakkaasti Neuvostoliiton satelliittimaidensa kanssa tekemistä sopimuksista. Tästä sopimuksesta tuli Suomen neuvoston suhteiden ikoni, joka mainittiin joka ikisessä naapurin kanssa laaditussa viralliseissa asiakirjassa aina Neuvostoliiton kaa-

hield vast aan een strenge moraal. Bijvoorbeeld, dat een dominee zonder ernstige reden (meestal zwangerschap) een gescheiden persoon niet mocht hertrouwen. Bij de catechisatie werden jongeren aangespoord erover na te denken of dan sen zondig was. Alcohol en bioscoopbezoek werden afgeraden.

De orthodoxe kerk, die door de oorlogen het merendeel van haar bezit verloren had en waarvan twee derde van haar leden hun geboortestreek had moeten verlaten, werd vanuit de SU onder druk gezet. De kerk was bij de onafhankelijkheid onder het oecumenisch patriarchaat van Constantinopel gekomen. De SU wilde de kerk weer terug onder Moskou. Maar de Finse kerk hield voet bij stuk en geleidelijk verbeterde de situatie.

Tapio Wirkkala's legendarische Cantharel-vaas (zie foto) kwam in productie. Wirkkala is een bekende ontwerper en werd een leidende figuur in de moderne

sella kannalla päättäessään, ettei papin tullut vihkiä eronnutta uuteen avioliiittoon, ellei siihen ollut erittäin painavia syitä (millä yleensä tarkoittiin, että nainen oli raskaana). Rippikoulissa joutuivat nuoret edelleen pohtimaan, oliko tanssi syntiä. Alkoholia ja usein elokuviakin kehotettiin karttamaan.

Ortodoksinen kirkko, joka oli sodassa menettänyt pääosan omaisuudestaan ja jonka jäsenistä kaksi kolmasosa oli joutunut jättämään kotiseutunsa, koki painostusta Neuvostoliiton taholta. Kirkko oli itsenäisyyden alussa siirtynyt Konstantinopolin ekumeenisen patriarkaatin alaiseksi. Neuvostoliitto halusi sen palavan Moskovan patriarkattiin. Kirkko piti pintansa ja tilanne hellitti vuoteen 1957 tultaessa.

Tapio Wirkkalan legendaarinen Kantarelli-maljakko tuli tuotantoon. Wirkkala lielee Suomen kuuluisin muotoilija ja uuden-

kunstindustrie. Hij won bij de triënnales van Milaan in 1951 en 1954 drie Grand-Prix-prijzen.

1949

President Paasikivi verleende in mei gratie aan alle in 1946 als 'oorlogsmisdadigers' veroordeelde politici. Onder hen president Risto Ryti, oud-premier Linkomies en minister Tanner. Nog was het gevaar niet geweken. De communisten slaagden erin in juli in Noord-Finse fabrieken in Kemi eenstaking te organiseren, die tot geweld leidde. Stakers drongen de fabriksgebouwen binnen en velen van hen trokken ondanks politieverbod naar de rivier om de op de vlotdam werkende stakingsbrekers te molesteren. Twee demonstranten kwamen om het leven en meer dan dertig werden gewond. Eén demonstrant werd neergeschoten, maar onderzoek achteraf bewees, dat het schot niet door een politieman was afgewuurd.

1949

Presidentti Paasikivi armahti touokuussa kaikki "sotasyyllisintä" Neuvostoliiton vaatimuksesta vuonna 1946 vankeuteen tuomitut Suomen sodanaikaiset poliittiset johtajat. Näiden joukossa olivat entinen tasavallan presidentti Risto Ryti, entinen pääministeri Edwin Linkomies ja entinen ulkoministeri Väinö Tanner. Vaara ei ollut vieläkään ohitse. Kommunistit onnistuivat heinäkuussa aikaansaamaan Pohjois-Suomessa Kemi Oy:n tehtailla laajan lakan, joka johti väkivaltaisuksiin. Lakkolaiset tunkeutuivat väkivalloin tehtaan konttoriin ja lähes 2.000 lakkolaista lähti poliisin kiellosta välittämättä joelle tarkoitukseen käydä uittopadolla työskentelevien lakkoneiden kimppuun. Poliisi am-

De vastberadenheid van de regering, vooral van minister Simonen, wist de orde te herstellen en volgens historici was dit zo afdoende, dat de door de SU gesteunde communisten later geen geweld meer gebruikten om de staatsmacht uit te dagen.

1950

De Finse betrekkingen met de SU bleven koel, vooral vanwege de amnestie van de 'oorlogsmisdadigers'. Bij de presidentiële verkiezingen kreeg de zittende president Paasikivi al bij de eerste ronde een meerderheid van 171 stemmen. Urho Kekkonen van de boerenpartij kreeg 62 en Pekkala van de communistische partij 67 stemmen. Paasikivi benoemde Kekkonen tot premier, die een regering van boerenpartij, liberalen en Zweedse volkspartij vormde. Een meerderheidsregering zat er niet in, want de sociaal-democraten wilden niet samen met de communisten in

President Mannerheim in gesprek met premier Juho Kusti Paasikivi en zijn vrouw Alli. | Presidentti Mannerheim keskustelemassa pääministerin Juha Kusti Paasikiven ja rouva Alli Paasikiven kanssa.

pui varoituslaukauksia. Kahakassa kuoli kaksi mielenosoittaja ja kaikkiaan yli 30 polisia ja mielenosoittaja loukkaantui. Yksi mielenosoittajista ammuttiin, mutta myöhempää tutkinta osoitti, ettei laukausta ammuttu poliisin aseella. Hallituksen, ja

Risto Ryti, president van Finland in de periode 1940 – 1944. | Risto Ryti, Suomen presidentti vuosina 1940-1944.

één regering zitten. Daarom bleven beide partijen buiten spel. De eerste regering van Kekkonen werd op 17 maart beëdigd.

Finland erkende op 13 januari als eerste westerse land de Chinese volksrepubliek. Handelsbesprekkingen met de SU begonnen in april. Daarbij werd een vijfjarig basisprogramma besproken, wat de Finse export voortaan waborgde, nu de herstelbetalingen ten einde liepen. De

erityisesti sosialidemokraattisen sisäministeri Aarre Simosen päättäväisyyss järjestyksien palauttamisessa on myöhemmän historian kirjoitusten valossa vaikuttanut ratkaisevasti siihen, etteivät Neuvostoliiton tukemat kommunistit enää tämän jälkeen pyrkineet haastamaan valtiovaltaa väkivaltaisiin yhteenottoihin.

1950

Suomen suhteet Neuvostoliittoon olivat edelleen viileähköt etenkin "sotasyyllisten" arahamisen johdosta. Helmikuun 15 päivänä pidetyissä tasavallan presidentin valitsijamiesvaaleissa saa konservatiivien ja liberaalien ehdokkaana oleva istuva presidentti J.K. Paasikivi heti ensimmäisessä äänestyksessä enemmistön äänistä. Maalaisliiton Urho Kekkonen sai 62 ääntä ja kommunistien SKDL:n Eino Pekkala 67 ääntä. Paasikivi tarjosi pääministerin paikkaa Kekkoselle, joka kokosi

SU nodigde de premier uit de ondertekening van dit verdrag te komen vieren. Zo werd de basis gelegd van het naoorlogse dogma, waarbij de 'Paasikivi-lijn' spoedig veranderd zou worden in de 'Paasikivi-Kekkonen-lijn'.

De regering beëindigde een begin mei ontstane machinistenstaking, door mannen voor een extra herhalingsoefening op te roepen waardoor de treinen konden blijven lopen. Dat was de enige keer, dat een dergelijk middel gebruikt werd in de Finse geschiedenis.

Internationale aandacht kreeg het overlopen van atoomspion Pontecorvo via Finland naar de SU en de arrestatie van twee Estische vluchtelingen. Tijdens de koude oorlog heeft Finland moeite gehad met haar gedragslijn met vluchtelingen uit de SU. Die eiste regelmatig hun teruggeave.

vähemmistöhallituksen, jossa istuivat maalaisliitto, edistyspuolue (liberaalit) ja ruotsalainen kansanpuolue. Enemmistöhallituksen muodostaminen ei onnistunut, koska sosiaalidemokraatit eivät halunneet samaan hallitukseen kommunistien kanssa. Vallitseissa suhdanteissa molemmat jäettäti ulkopuolelle. Tämä Kekkosen ensimmäinen hallitus nimettiin virkaansa 17 maaliskuuta.

Suomi tunnusti 13.1. ensimmäisenä länsimaisana Kiinan kansantasavallan.

Kauppaneuvottelut Neuvostoliiton kanssa alkivat huhtikuussa. Niissä sovittiin maiden välisen kaupan viisivuotisesta runko-ohjelmasta, joka merkitsi jatkuvuutta Suomen viennille, kun sotakorvaukset olivat jo loppusuoralla. Neuvostoliitto kutsui pääministerin vierailulle juhlistamaan sopimuksen allekirjoitusta. Nämä luotiin pohjaa sodanjälkeisen ajan poliittisen dogmin "Paasikiven linjan"

1951

Maarschalk Mannerheim stierf op 28 januari 1951 in het Zwitserse Lausanne. Een paar jaar tevoren was hij gekozen tot de grootste Fin aller tijden. Mannerheim werd in 1867 geboren. Een voorvader verhuisde in de zeventiende eeuw van Noord-Duitsland naar Zweden. Tot voor kort dacht men in Finland dat hij uit Nederland kwam. Een van de nazaten van deze voorvader verhuisde naar Finland.

Mannerheims militaire carrière in het tsaristische Rusland is succesvol geweest. Van 1906 tot 1908 verkende hij onder het mom van research als 'spion' volken en landschappen van Midden-Azië en China. Meegebrachte voorwerpen en veel fotografisch materiaal vormen hedendaags onmisbaar onderzoeksnummer over verloren gegane culturen.

Als vijftigjarige keerde Mannerheim na de Oktoberrevolutie naar Finland terug en werd benoemd tot opperbevelhebber

muuttumiselle kohtapuoliin "Paasikiven-Kekkosen linjaksi".

Hallitus lopetti toukokuun alussa alkaneen veturimesten lakon määräämällä miehet armeijan ylimääräisiin kertausharjoituksiin, tehtävään kuljettaa junia. Tämä on ainoa kerta, kun tällaista keinoa on Suomen historiassa käytetty.

Kansainvälistä huomiota herätti atomivirkko Bruno Pontecorvon loikkaus Neuvostoliittoon Suomen kautta ja kahden virolaisen pakolaisen kiinniotto ja myöhempä kohtalo. Suomella oli koko kylmän sodan ajan ongelmia suhtautumisessa itä- ja etelärajan yli tuleviin pakolaisiin, joita Neuvostoliitto säännöllisesti vaati palauttaviksi.

1951

Suomen marsalkka Mannerheim kuoli 28.1. Lausannessa, Sveitsissä. Jotakin vuosia sitten toimitetussa yleisöäänestykses-

van het Witte leger. Tijdens de Winter- en Vervolgoorlog was hij opperbevelhebber van het Finse leger. Hij was van 1944 tot 1946 president. Om gezondheidsredenen trad hij op 78-jarige leeftijd terug.

De auteur van dit artikel stond als zesjarige met zijn moeder in de honderden meters lange rij, om in de Domkerk een tulp op de sarcofaag van Mannerheim te leggen. Door middel van dit stille eerbetoon aan 's lands held toonden de Finnen de SU hoe zij dachten en waar hun sympathie lag.

De regeringen van Kekkonen wisselden elkaar snel af. Het waren meerderheidsregeringen van boerenpartij, sociaal-democraten en de Zweedse volkspartij. Kekkonen was behalve premier ook minister van buitenlandse zaken.

Belangrijke goederen als steenkool werden nog steeds gereguleerd. In september was boter weer op de bon. Finland kreeg de jarenlange inflatie in de greep, toen de belangengroepen onderling een

sä kaikkien aikojen suurimmaksi suomalaiseksi valittu Mannerheim oli syntynyt 1867. Suvun kantaisä muutti 1640-luvulla Saksasta Ruotsiin, mistä osa sukua siirtyi edelleen Suomeen. Suvun uskottiin pitkään olevan peräisin Alankomaista, jossa sen jäseniä oli myös asunut. Mannerheim teki menestyksekkäästi sotilasuran keisari-Venäjällä. Hän suoritti vuosina 1906-08 tieteelliseksi naamioitun tiedusteluretkien Keski-Aasiaan ja Kiinaan tehden tarkkoja havaintoja maantieteestä ja kansoista. Hänen tuomansa esineet ja etenkin hänen ottamansa suuri määriä valokuvia muodostavat tänä päivänä korvaamattoman tutkimusaineiston kadonneista kulttuureista. Lokakuun vallankumouksen jälkeen Mannerheim palasi 50-vuotiaana Suomeen ja nimitti valkoisen armeijan ylipäälliköksi. Hän toimi Suomen armeijan ylipäällikkönä talvisodassa 1939-40 ja jatkosodassa 1941-44. Syyskuun 1944

Het ruiterstandbeeld van maarschalk Mannerheim in Lahti, gebeeldhouwd door Veikko Leppänen (1959). | Kuvanveistäjä Veikko Leppänen veistämä marsalkka Mannerheimin ratsustajapatsas Lahdessa vuodelta 1959.

stabiliseringaprogramma goedkeurd. Ook de rijksschuld werd minder. Op 4 oktober werden de eerste verkeerslichten in Helsinki in gebruik genomen.

aselevon jälkeen Mannerheim toimi vielä vuosina 1944-46 tasavallan presidenttinä, mistä tehtävästä hän luopui terveydellisistä syistä kesken kauden 78-vuotiaana. Tämän kirjoittaja jonotti kuusivuotiaana äitiinsä kanssa satojen metrien pituisessa jonossa saadakseen laskea tulppaanin Mannerheimin sarkofagille Helsingin Suurkirkossa (sittemmin Tuomiokirkko). Tämä kunnianosoitus maamme sankarille oli samalla hiljainen viesti Neuvostoliolle suomalaisista todellisista ajatuksista ja sympatioista.

Urho Kekkonen muodosti toisen hallituksensa. Enemmistöhallitukseen kuului ministerit maalaisliitosta, sosiaalidemokraateista sekä ruotsalaisesta kansanpuolueesta. Hallituksset vaihtuivat tiuhaan. Kekkonen hoiti pääministerin tehtävän ohella myös ulkoministerin salkkuja.

Tärkeitä hyödykkeitä, kuten kivihiltä, jouduttiin edelleen säänöstelemään.

Marimekko werd door Armi Ratia opgericht. In december verscheen het tijdschrift Donald-Duck voor het eerst in het Fins. Nog steeds is de oplage per kop van de bevolking het grootst in de hele wereld. In Nederland is het blad bijna even populair.

1952

Het eerste naoorlogse lijnschip, de 'Aallotar', arriveerde in Helsinki, waarmee lijnverkeer tussen Helsinki en Stockholm vanaf het 'Olympiapaviljoen' van start ging.

Armi Kuusela werd in Long Beach (Californië) tot Miss Universum gekozen. Dat heeft het zelfbewustzijn van de Finnen goed gedaan. Positief nieuws was er toen nog zo weinig.

In Helsinki vond de vijftiende zomerolympiade plaats. Die was al voor 1940 gepland, maar de oorlog kwam er tussen. 69 landen namen hieraan deel. Onder de gasten bevond zich ook prins Bernhard met

Armi Kuusela, Miss Universe 1952, in gesprek met de winnaars van de Jussi-filmlijnprijzen in 1952, Tauno Palo en Mirjami Kuosmanen. | Armī Kuusela, vuoden 1952 Miss Universe, keskustelemassa samana vuonna Jussi-patsaan saaneiden näyttelijöiden Tauno Palon ja Mirjami Kuosmasen kanssa.

zijn oudste dochters. Voor de eerste keer nam de SU en het naoorlogse Duitsland aan de Olympiade deel. Bij atletiek won Finland slechts bij het speerwerpen een bronzen medaille, maar bij kanoën, worstelen en boksen maar liefst zesmaal goud.

Poltopuu vapautettiin heinäkuussa hintasäännöstelystä, mutta meijerivoi palautettiin säännöstelyyn syyskuussa. Koko sodanjälkeisen ajan muutamin tauoin valinnut jyrkkä inflatiokehitys saatiin ensikertaa hallintaan syksyllä, kun etupiirit sopivat keskenään laajasta vakauttamisohjelmasta. Valtion velka käentyi ensikertaa sodan jälkeen laskuun.

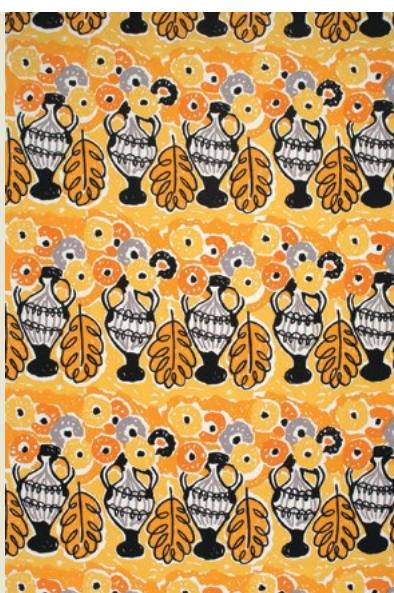
Ensimmäiset liikennevalot sytyivät Suomessa 4.10. Helsingissä.

Armi ja Viljo Ratia perustivat Marimekon.

Ensimmäinen Aku Ankka - lehti ilmestyi joulun alla. Lehden levikki on Suomessa väkilukuun suhteutettuna edelleen maailman suurin. Alankomaissa lehti on lähes yhtä suosittu.

1952

Ensimmäinen sodan jälkeen valmistunut uusi matkustajalaiva "Aallotar" saapui

Een van de beroemde stoffen van Marimekko (Amfora, Maija Isola, 1949). | Yksi Marimekon kuuluisista kankaista (Amfora, Maija Isola, 1949).

Het nieuwe vliegveld Seutula bij Helsinki werd vanwege de Olympiade in de zomer geopend. Pas later in het jaar begonnen de normale lijnvluchten.

In september werd het laatste deel van de oorlogsschadevergoeding, een schoener, aan de SU overhandigd. Hiermee werd een gigantisch karwei afgesloten, te meer omdat de SU vooral producten van machine- en scheepsbouw eiste, waardoor Finland volledig nieuwe industriële activiteiten moest opbouwen. Bijna 344.000 treinwagons met goederen zijn naar de SU vervoerd en er werden 514 schepen gebouwd.

Finlands eerste president, K.J. Ståhlberg, stierf op 22 september. Hij had zich nog tijdens de Russische tijd ingezet als verdediger van het bestaansrecht van de Finse republiek en heeft op de Finse staatsvorming veel invloed gehad.

's Werelds sterkste ijsbreker, de Voima, werd te water gelaten.

17.6. Helsinkiin aloittaakseen reittiliikenteen Tukholmaan Helsingin uudesta "Olympiapaviljongista".

Suomen Armi Kuusela valittiin 29.6. Miss Universumksi Long Beachissa, Kaliforniassa. Tämä nosti merkittävästi suomalaisen itsetuntoa. Hyvistä uutisista oli vuosikausia ollut pulaa.

Helsingissä pidettiin modernin historian XV kesäolympialaiset 19.7. - 2.8. Olympialaiset oli ollut tarkoitus järjestää Suomessa jo vuonna 1940, mutta toinen maailmansota esti ne. Kisoihin osallistui 69 maata. Korkeiden vieraiden joukossa oli Alankomaiden prinssi Bernhard. Neuvostoliitto osallistui olympialaisiin ensimmäistä kertaa ja Saksa (yhteisellä joukkueella) ensi kertaa sodan jälkeen. Suomi sai yleisurheilun ainoan mitalinsa keihäänheitossa (pronssi), mutta melonissa, painissa ja pyrkileilyssä yhteensä peräti kuusi kultamitalia.

Het ontsteken van het Olympisch vuur tijdens de Olympische Zomerspelen in Helsinki in 1952 door de legendarische Paavo Nurmi. | Leegendaarinen Paavo Nurmi sytyttämässä olympiatulta vuoden 1952 kesäolympialaisissa Helsingissä.

Olympialaisten liikenteeseen tarpeellinen Helsingin uusi lentoasema Seutula avattiin olympialiikenteelle kesäkuussa. Reittiliikenteelle kenttä avattiin 25.10.

Syyskuun 18. päivänä luovutettiin Neuvostoliitolle viimeinen sotakorvauskunari, joka samalla oli sotakorvausten viimeinen erä. Sotakorvaukset olivat jättiläismäinen urakka, koska Neuvostoliitto vaati etupäässä konepaja- ja laivanrakennusteollisuuden tuotteita, joita varten Suomi joutui rakentamaan kokonaan uuden teollisuuden. Rautateitse kuljetettiin lähes 344.000 junanvaunullista korvaustuotteita.

Tasavallan ensimmäinen presidentti K.J. Ståhlberg kuoli 22.9. Hän oli tehnyt merkittävän työn laillisuuden puolustaja ja venäläisaikana ja oli merkittävästi vaikuttanut Suomen tasavaltaisen hallitusmuodon valmisteluun.

Het eerste Moemboek van Tove Jansson in het Fins verscheen.

Het officiële bericht dat de boter weer gerantsoeneerd zou worden veroorzaakte op 12 december een ware kooppaniek.

Bijna de helft van de Finse gezinnen had nog geen waterleiding of rioolafvoer.

1953

De luchtmacht kreeg zijn eerste straaljagers, toen de in Engeland gekochte De Havilland-Vampire's in Pori landden. Finlands nationale luchtvaartmaatschappij Aero/Finnair kreeg haar eerste moderne passagiersvliegtuig, de Convair-340. Tot dan hadden ze het moeten doen met tweedehands DC3's. Convair had als nadeel een drukcabine voor passagiers, zodat hoger vliegen mogelijk werd. Dat was passagiersvriendelijker en sneller.

De ministerraad verstrekte voor hulp aan de Nederlandse watersnood 50 miljoen mark. Voor dit geld werden houten

Maailman voimakkain jäänmurtaja Voima laskettiin 27.11. vesille Helsingissä.

Ensimmäinen suomeksi käännetty Tove Janssonin Muumi - kirja ilmestyi.

Viranomaisten ilmoitus mahdollisesta voin kaupan säännöstelytarpeesta aiheutti ostopaniikin 12.12.

Yli puolet suomalaisista oli vielä vailla vesijohtoa ja viemäriä.

1953

Ilmavoimat saivat 22.1. kolme ensimmäistä suihkuhävittäjäänsä, kun Englannista ostetut De Havilland Vampire-koneet laskeutuivat Poriin. Suomen kansallinen lento-yhtiö Aero Oy (Finnair) sai 15.2. ensimmäisen sodan jälkeen rakennetun modernin matkustajalentokoneensa, Convair 340:n. Tähän asti oli jouduttu tulemaan toimeen käytettyinä ostetuilla sodanai-kaisilla DC-3-koneilla. Convairissa oli yh-tenä uutuutena paineistettu matkustamo,

huizen en scholen, en ander houtmate- riaal geleverd. Bij de herdenking ervan in 2003 werd een oorkonde aan Finland overhandigd, die een ereplaats in de Haagse ambassade heeft gekregen. Sommige Finse huizen staan er nog steeds.

In maart opende de West-Duitse handelsvertegenwoordiging haar deuren in Helsinki. Volledige diplomatische betrekkingen tussen de Duitse Bondsrepubliek en Finland moesten echter wachten tot in de jaren zeventig. Op basis van de nieuwe dienstplichtwet werden de eerste reser-

Een Convair-340 van Finnair op het nieuwe Seutula (tegenwoordig Helsinki Airport) in Vantaa. | Finnairinkone Convair-340 Helsingin uudella Seutulan lentoasemalla (nykyisin Helsinki-Vantaa).

joten se pystyi lentämään korkeammalla kuin aiemmat koneet. Tämä lisäsi matkustusmukavuutta ja nopeutta.

Valtioneuvosto myönsi 11.2. Alankomaiden tulvakaatastrofissa häätään joukkeneiden avustamiseksi 50 miljoonaa markkaa. Tällä summalla toimitettiin Alankomaihin puutaloja, kuitulevyjä ja puutarvaa. Vuonna 2003 Alankomaissa pidetyssä 50-vuotismuistojuhlissa Suomelle annettu kunniakirja on tunninpäällä Haagin suurlähetystön seinällä. Jotakin puutaloista on vielä tänä päivänä asumiskäytössä.

Länsi-Saksan kaupallinen edustusto aloitti toimintansa Helsingissä maalis-

vistenoefeningen na de oorlog georganiseerd.

In september werd in Helsinki het beeld van de dichter Eino Leino van beeldhouwer Lauri Leppänen onthuld.

De Korea-oorlog veroorzaakte een economische recessie.

Kekkonens vierde regering en ook een erop volgende zakenkabinet bleken niet levensvatbaar. President Paasikivi besloot in december het parlement te ontbinden en voor maart 1954 nieuwe verkiezingen uit te schrijven.

1954

De koffiebonnen werden weer afgeschaft. Eerder was al geprobeerd, de schaarse koffie via belasting duurder te maken (zodat er minder gekocht zou worden), maar dat had niet geholpen, met het gevolg dat in 1950 de koffie weer op de bon ging. Het eerste schip met een lading koffie was in Finland in 1946 gearriveerd.

kuussa. Täysiä diplomaattisia suhteita jouduttiin odottamaan 1970-luvulle.

Vuoden aikana järjestettiin uuden asevelvollisuuslain nojalla useissa joukkosastoissa ensimmäiset reservin kertaus-harjoitukset sodan jälkeen.

Syyskuussa paljastettiin Helsingin Pohjoisesplanadilla kuvanveistäjä Lauri Leppäsen tekemä Eino Leinon patsas.

Korean sodan aiheuttaman noususuhdanteen hiipuminen johti Suomessa taloudelliseen taantumaan, kun tilanteeseen ei ollut millään tavoin varauduttu.

Urho Kekkonen muodostti neljänneksen hallituksensa (vähemmistö). Oppositio kaatoi hallituksen vain 132 päivän jälkeen. Tilalle tuli Suomen Pankin pääjohtaja Sa- kari Tuomiojan johtama virkamieshallitus. Presidentti Paasikivi päätti 8.12. hajottaa eduskunnan ja määrätä uudet vaalit maa- liskuuki.

1954

Die scheepsreis werd van Zuid-Amerika af in de media als een groot sportevenement op de voet gevolgd.

Het Eino Leino-standbeeld aan de Esplanade in Helsinki, gebeeldhouwd door Lauri Leppänen, voltooid in 1953. | Kuvanveistäjä Lauri Seppäsen veistämä Eino Leino-patsas Esplanadilla vuodelta 1953.

1954

Kahvin säännöstely loppui 1.3. Sitä oli jo aiemmin yritytty osittain purkaa myymällä ostokorttien nosten ohella ns. verokahvia, joka oli kallista korkean veron johdosta. Kovan kulutuksen vuoksi sekä oli palautettava säännöstelyyn lokakuussa 1950. Ensimmäinen kahvilaiva sodan jälkeen oli saapunut Suomeen helmikuussa 1946. Sen matkaa oli Etelä-Amerikasta alkaen seurattu tiedotusvälineissä kuin suurta urheilutapahtumaa.

Suomen ensimmäinen langaton televisiolähetyks tapahtui Helsingin teknillisen korkeakoulun radiolaboratoriosta 24.5. Tekniikan edistämässäätiön TES-TV aloitti

De eerste draadloze tv-uitzending geschiedde in het laboratorium van de Technische Hogeschool van Helsinki. De publieke omroep vond tv toen nog niet relevant, toch moest de Finse openbare omroep al snel met hangende pootjes toegeven dat ze dit verkeerd ingeschat hadden en in alerijl eigen uitzendingen produceren. Na proefuitzendingen in 1957, werd per 1 januari 1958 regelmatig uitgezonden.

Het opnieuw in gebruik stellen van het tijdens de oorlog geblokkeerde Saimaa-kanaal werd gepland. Ook de verlenging van het aflopende YYA-verdrag met de SU, waarbij Finland vooral benadrukte dat militaire hulpverlening alleen op eigen initiatief mocht plaatsvinden, werd voorbereid. Voorts lag de aanvraag van het lidmaatschap bij de VN bij president Paasikivi op zijn bureau.

De voortijdige parlementsverkiezingen van maart brachten geen noemenswaardige verandering in de machtsverhouding

seuraavana vuonna säännölliset lähetystöt. Valtiollinen Yleisradio oli ilmoittanut, ettei televisio ole Suomessa ajankohtainen. Se yllätettiin kirjaimellisesti "housut kintuissa" ja ryhti kiireellä valmistelemaan omia lähetystöitä. Yleisradion koe-lähetystöt saatiin käynni vuonna 1957 ja säännöllinen lähetystoiminta alkoi 1.1.1958.

Viranomaivalmistelut sodan katkaiseman Saimaan kanavan saamiseksi uudelleen käyttöön alkoivat. Myös keväällä 1958 umpeutuvan YYA-sopimuksen jatkamisen valmistelut (pyrkimys täsmennää sanontoja niin, että aloite sotilaallisesta avusta olisi selkeästi yksin Suomella) sekä Suomen pyrkimys YK:n jäseneksi olivat presidentti Paasikiven pöydällä.

Maaliskuussa pidetyissä ennenaikeissa eduskuntavaaleissa ei puolueiden valtasuhteissa tapahtunut mainittavia muutoksia. Eduskunnan porvarillinen

tussen de partijen. De niet-socialistische meerderheid bleef krap. President Paasikivi vroeg zich in zijn dagboek af, of het Finse volk zo zwakbegaafd was, dat het de communisten zoveel steun gaf. Uiteindelijk werd een regering van boerenpartij en sociaal-democraten tot stand gebracht, met naast premier Kekkonen Johannes Virolainen als minister van buitenlandse zaken. Ondanks nieuwe problemen vroeg Paasikivi aan Kekkonen om als premier verder te gaan. De economische politiek van zijn regering betekende wel meer belasting voor werkneemers, terwijl het belastingaandeel van land- en bosbouw onder de tien procent bleef.

Sakari Tuomioja werd Fins ambassadeur in Londen.

In de herfst verscheen de op eigen ervaring gebaseerde bestseller 'De onbekende soldaat' van Väinö Linna, fabrieksarbeider bij Finlayson in Tampere. Dit 'nationale epos' weerspiegelt gevoelens

enemmistö pieneni yhdellä paikalla, ollen nyt 103. Presidentti Paasikivi pohti päiväkirjassaan, oliko Suomen kansa vähälähainen, kun se antoi tällaisen kannatuksen kommunisteilleen. Hallitusneuvottelut olivat vaikeat. Lokakuun 20. päivänä presidentti nimitti uuden maalaissiiton ja sosiaalidemokraattien hallituksen, jonka pääministeriksi tuli Kekkonen ja ulkoministeriksi Virolainen. Tämän Kekkosen jo viidennen hallituksen ikä oli jäädä lyhyeksi. Presidentti Paasikivi taivutteli kuitenkin hallituksen jatkamaan. Kekkonen ilmoitti pian saaneensa aikaan sovun valtalain jatkosta vuodeksi pienin muutoksen. Kekkosen hallituksen talouspolitiikka johti palkansaajien verorasitukseen kasvuun, kun taas maanviljelijöiden osuus oli alle 10 prosenttia verokertymästä.

Pääjohtaja Tuomioja siirtyi suurlähettäjäksi Lontooseen.

van de frontsoldaten tijdens de Vervolgsoorlog. Bij iedere viering van Onafhankelijkheidsdag wordt de filmversie ervan op de tv uitgezonden.

De wat tegenvallende Amerikaanse filmversie door Michael Curtiz van Mika Waltari's 'Sinuhe de Egyptenaar' kwam in roulatie.

1955

Bij het naderen van de presidentverkiezingen uitte Sovjet-ambassadeur Lebedev de wens aan Paasikivi, of hij niet aan kon blijven als president. Paasikivi was door het voorstel gevleid, maar maakte Lebedev duidelijk dat zoets tegen de democratische beginselen van Finland zou zijn. Volgens de dagboeken van Paasikivi stelde Kekkonen eerder al voor, de ambtstermijn van de president met een paar jaar te verlengen, via een uitzonderingswet. Kekkonen besprak dit met de staatsraad, maar kreeg daar nul op het rekest.

Syksyllä ilmestyi Finlaysonin tehtaan laitostmiehenä Tampereella työskentelevän Väinö Linnan osittain omakohtaisiin kokemuksiin perustuva sotaromaani "Tunteaton Sotilas". Teoksesta, joka peilaillee rivimiesten tuntoja Suomen jatkosodassa 1941-44, tuli kansallinen suurteos. Teoksesta tehty elokuva esitetään edelleen televisiossa jokaisena itsenäisyyspäivänä.

Mika Waltari menestysromaaniin "Sinuhe Egyptiläinen" perustuva amerikkalainen elokuva tuli levytykseen. Valitettavasti elokuva ei yltänyt romaanin tasolle, vaikka ohjaajana oli maineikas Michael Curtiz.

1955

Lähestyvä presidentinvaalit alkoivat hermostuttaa Neuvostoliittoa. Suurlähettiläs Lebedev kävi 4.6. esittämässä presidentti Paasikivelle toivomuksen, että hän jat-

Onderhandelingen over de teruggevde van Porkkala als steunpunt van de SU leken uit en deden de discussie over teruggevde van het verloren gebied in Karelië opvlammen. Lebedev overhandigde Paasikivi in augustus een brief van president Voroshilov, waarin bericht werd, dat de SU afstand deed van Porkkala. In de internationale pers werd het gerucht verspreid, dat een groep ex-officieren een revolutie plande met het doel om de buitenlandse politiek te veranderen, lid te worden van de NAVO en Viborg te heroveren. Dit gerucht was volledig uit de lucht gegrepen, maar een legatie onder Paasikivi ging wel naar Moskou. Daar werd overeengekomen dat Porkkala teruggegeven zou worden en dat het YYA-verdrag met 20 jaar verlengd zou worden. Ook ging de SU ermee akkoord, dat Finland lid zou worden van de VN. Maar de SU deelde mee, dat over Karelië niet gediscussieerd kon worden. Eind oktober werd Finland lid

kaisi virassa. Paasikivi oli ehdotuksesta kovin imarreltu, mutta selosti silti suurlähettiläälle suomalaisen demokratian perusteita. Paasikiven päiväkirjojen mukaan Kekkonen esitti hänelle jo 4.6.1955, että presidentin toimikautta jatkettaisiin 2-3 vuotta eduskunnan säätämällä poikeuslailla. Kekkonen otti asian esille myös eduskuntaryhmien kanssa, ehdottaen niille täytä kuutta vuotta. Hän sai täystyrmäyksen.

Neuvostoliiton hallussa olevan Porkkalankalan tukikohdan palauttamista koskevat keskustelut olivat vuotaneet julkisuuteen ja aiheuttivat toiveikasta keskustelua myös rajamuutoksista luovutetussa Karjalassa. Suurlähettiläs Lebedev toi presidentille 17.8. presidentti Voroshilovin kirjeen, jossa ilmoitettiin, että Neuvostoliitto voisi luopua Porkkalasta.

Syyskuun alussa oli hollantilaisissa, sveitsiläisissä ja saksalaisissa lehdissä

Ex-president Juho Kusti Paasikivi en de nieuwe president Urho Kaleva Kekkonen inspecteren de Finse erecompagnie in het begin van 1956. | Entinen presidentti Juho Kusti Paasikivi ja uusi presidentti Urho Kaleva Kekkonen tarkastamassa kunniamyökkääjien joukkoja alku vuonna 1956.

van de Noordse Raad en werd bovendien in december met 15 andere staten geaccepteerd als lid van de VN.

1956

Op 25 januari werd Porkkala aan Finland teruggegeven. Finse troepen marcheerden het gebied binnen, dat 12 jaar lang

villejä juttuja entisten suomalaisten up-seerien vallankaappaussuunnitelmasta, tarkoituksesta ulkopoliitikan muuttamisen, NATOon liittymisen ja Viipurin valloittamisen. Nämä uutiset olivat tietenkintä täysin tuulesta temmattuja. Presidentti Paasikivi matkusti valtuuskuntineen Moskovaan. Matkasta tuli historiallinen. Neuvostoliitto vahvisti luovuttavansa Porkkalan. YYA-sopimusta pidennettiin 20 vuodella. Neuvostoliitto lupasi "pitää mielessään" Suomen jo pitkään vireillä olleen anomuksen päästä YK:n jäseneksi. Jäsenyys oli juuttunut itä-länsi-konfliktiin uusista jäsenistä. Karjalan rajoja ei otettu viralliseen keskusteluun, koska Neuvostoliitto oli ilmoittanut, ettei niistä voida neuvotella. Eduskunta hyväksyi Suomen liittymisen Pohjoismaiden Neuvostoon ja Suomi hyväksyttiin YK:n jäseneksi 15 muun valtion kanssa.

een bedreiging voor de onafhankelijkheid van Finland had gevormd. De afstand tussen Helsinki en Porkkala bedroeg slechts 20 kilometer!

De meest dramatische presidentsverkiezingen uit de Finse geschiedenis vonden op 15 februari plaats. Bij de eerste ronde kregen Kekkonen van de boerenpartij en Fagerholm van de socialisten de meeste stemmen. Bij de tweede ronde verleidden de burgerlijke partijen de zittende president Paasikivi mee te doen. Hij was de grootste bedreiging voor Kekkonen. Kekkonen kreeg toen steun van de communisten. Uiteindelijk won Kekkonen het met 151 tegen 149 stemmen van Fagerholm. Tot nu toe wordt erover gespeculeerd, wie die beslissende stem heeft afgegeven.

Op 1 maart, toen Kekkonen in functie trad, begon in Finland een algemenestaking. Hier achter zat de centrale vakbond, die beduidend hogere looneisen stelde. De prijs- en loonregelingen waren

1956

Porkkala luovutettiin Suomelle 25.1. Suomalaiset joukot marssivat alueelle, joka oli 12 vuoden ajan ollut uhka Suomen itsenäisyydelle. Porkkalan rajalta Helsinkiin oli matkaa vajaat 20 kilometriä.

Suomen historian dramaattisin presidentinvaali pidettiin eduskunnassa 15.2. Ensimmäisellä kieroksella Maalaisliiton Urho Kekkonen ja SDP:n K.A. Fagerholm menestiyivät parhaiten. Toiselle kierokselle olivat porvarilliset puolueet houkutelleet mukaan istuvan presidentin J.K. Paasikiven. Hän oli Kekkoselle suuri uhka. Kommunistit hylkäsivät oman ehdokkaansa ja jakovat äänensä Kekkosen ja Fagerholmin kesken, jotka siten pääsivät kolmannelle kierokselle. Voittajaksi nousi loppulisesti Kekkonen äänin 151-149. Vielä tänä päivänä spekuloidaan, kuka antoi ratkaisevan äänän.

het jaar ervoor geannuleerd en de prijzen van levensmiddelen stegen alsmaar. De gemoederen waren al door de presidentsverkiezingen verhit en stoorden de onderhandelingen. Relletjes en onrust waren aan de orde van de dag. Na 19 dagen hield de staking op, maar de economische nawerking ervan en de vergiftiging van de werksfeer erdoor hielden nog lang aan. Een meerderheidsregering onder Fagerholm van socialisten, liberaal en de Zweedse volkspartij trad begin maart aan. In december stierf president Paasikivi. Ook president Ryti stierf in oktober. Hij had als premier de zware taak van de Winteroorlog gedragen en als president die van de Vervolgoorlog.

De eerste Finse fulltime kleurenfilm, 'Juha', van cineast Särkkä kwam in november in de roulatie.

In december vertrokken de eerste Finse VN-vredessoldaten, 250 man, naar het crisisgebied rond het Suezkanaal.

Samana päivänä kun Kekkonen astui virkaansa 1.3., alkoi Suomessa yleislakkio. Sen takana oli ammattiliittojen keskusjärjestö SAK, joka vaati merkittäviä palkkojen korotuksia. Hinta- ja palkkasäännös-tely oli kumottu edellisvuoden lopulla ja mm. elintarvikkeiden hinnat olivat kovassa nousussa. Neuvotteluja hankaloittivat presidentinvaalin kuumentamat tunteet. Lakon aikana esiintyi runsaasti hulinointia ja levottomuuksia. Lakko päätyi kestettyään 19 päivää, mutta sen aiheuttamat taloudelliset vaikutukset sekä ilmapiirin myrkytymisen kestivät vielä pitkään. K.A. Fagerholmin maalaisliiton, sosialidemokratien, Ruotsalainen kansanpuolueen ja liberaalien enemmistöhallitus nimittiin maaliskuussa virkaansa.

Entinen presidentti J.K. Paasikivi kuoli 14.12. Entinen presidentti Risto Ryti kuoli 25.10. Hän oli kantanut raskaan tal-

1957

Het tot dan toe ernstigste treinongeluk gebeurde in maart in Kuurila, op het traject Toijola – Hämeenlinna. Twee passagierstreinen botsten op elkaar, er vielen 26 doden en 48 gewonden.

De 'oorlogsmisdadiger' Väinö Tanner keerde als leider van de sociaal-democraten terug in de politiek, toen hij won van Fagerholm. Dat veroorzaakte een scheiding binnen de partij. Aan de ene kant de 'wapenbroeder-socialisten', aan de andere kant de linkse socialisten. De regering Fagerholm viel. Dat bracht het land op confrontatiekoers met de SU, wat veroorzaakte, dat de sociaal-democratische meerderheid voor jaren in de oppositie terechtkwam. Een minderheidsregering, bestaande uit de boerenpartij, de Zweedse volkspartij en de liberalen werd benoemd. Ondanks aanpassingen viel deze regering. Tenslotte werd er een zakenkabinet gevormd.

visodan pääministerinä ja vuosien 1940-44 tasavallan presidenttinä.

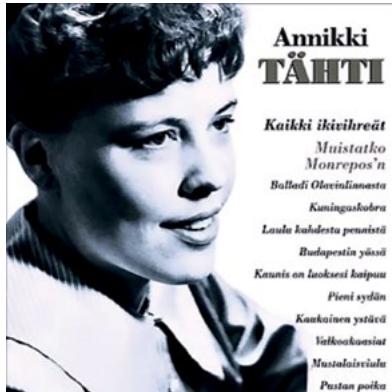
Suomen ensimmäinen täysipituinen värielokuva, T.J. Särkän ohjaama "Juha" sai ensi-iltaansa Helsingissä 9.11.

Joulukuussa lähti ensimmäinen suomalainen YK-rauhanturvaajien joukkosasto, 250 miestä, Suezin kriisialueelle.

1957

Suomen tähänastisen historian vakavin junaonnettomuuks tapahtui 15.3. Kuurilassa, Toijalan ja Hämeenlinnan välisellä rataosuudella. Kahden matkustajajunan törmäyksessä kuoli 26 ja loukkaantui 48 henkilöä.

Sodanaikainen ulkoministeri ja Neuvostoliiton painostuksesta "sotasyllisenä" vankeuteen tuomittu Väinö Tanner palasi sosialidemokraattisen puolueen johtoon voittuaan Fagerholmin äänin 95-94. Tästä alkoi puolueen vuosia kestä-

Anneli Tähti.

Sakari Tuomioja werd van 1957 tot 1960 tot secretaris-generaal van de Europese Economische Commissie benoemd. Dat was het hoogste internationale ambt, dat tot dan toe door een Fin werd uitgeoefend.

De Finse mark devalueerde in september met 39 procent. Die maatregel werd noodzakelijk, omdat de import alsmee

nyt hajoaminen kahteen puolueeseen, Väinö Leskisen johtamiin "asevelisosialistteihin" ja Emil Skogin johtamiin vasemmostosialistteihin. Fagerholmin hallitus kaatui. Koko maa ajautui Neuvostoliiton kanssa törmäyskurssille, mikä sysäsi sosialidemokraattien enemmistölinjan oppositioon vuosikausiksi. V.J. Sukselaisen maalaisliiton, Ruotsalainen kansanpuolueen ja liberaalien vähemmistöhallitus nimittiin. Hallitus kaatui ja tilalle nimittiin Rainer von Fieandtin virkamieshallitus.

Sakari Tuomioja nimittiin YK:n Euroopan Talouskomission ECE:n pääsihteeriksi vuosiksi 1957-60. Tämä oli korkein kansainvälinen virka, mihin suomalainen oli siihen mennessä nimetty.

Suomen markka devalvoitiin 39 prosenttia 15.9. Toimenpide oli katsottu välttämättömäksi voimakkaasti paisuneen tuonnon johdosta, joka uhkasi valuuttavirantoa. Vienti kärsi kilpailijamaita nope-

steeg en de valutareserves in gevaar kwamen. De export leed onder de te snelle prijs- en loonstijgingen. De devaluering vereiste maatregelen om ongewenste gevolgen als inflatie te voorkomen.

Finlands meest bekende componist aller tijden, Jean Sibelius stierf thuis in Ainola. De bekendste schlagers van die tijd waren 'Koningscobra' en 'Ballade van de Olafsburcht', gezongen door Anneli Tähti; en dan het door Brita Koivunen voorgedragen 'Chocolade hart'. De populaire schlager van de jaren ervoor, 'Herinner je je Monrepos' (dat over Viborg ging) was van plaats één naar plaats negentien gezakt.

Pekka Säilä

(Nederlandse vertaling: Peter Starmans)

Persoonlijke bijzonderheden:

De schrijver is een gepensioneerde diplomaat. Hij was in de periode 2002-2005 de Finse ambassadeur in Den Haag.

ammasta hinta- ja palkkatason noususta. Devalvaatioon liittyi useita toimia, joilla pyrittiin estämään kurssimuutosten aiheuttamia epätoivottavia seurauksia, kuten inflaatiota.

Suomen kaikkien aikojen tunnetuin säveltäjä Jean Sibelius kuoli 20.9. kotonaan Ainolassa. Vuoden suosituimmat kotimaiset iskelmät olivat Anniki Tähdens laulamat Kuningaskobra ja Balladi Ola-vinlinnasta sekä Brita Koivusen esittämä Suklaasydän. Aiempien vuosien kestosuosikki, menetetystä Viipurista kertova Muistatko Monrepos'n oli pudonnut ykkössjalalta yhdenneksitoista.

Pekka Säilä

Kirjoittaja on diplomaatti; hän oli 2002-2005 Suomen suurlähettiläs Haagissa.

finntra waalwijk b.v.

AUTOTRANSPORT KULJETUKSET

VOOR PARTICULIEREN EN BEDRIJVEN

koel en vries
verwarmd
stuks- en pallets
verhuizingen

YKSITYISILLE JA YRITYKSILLE

kylmä ja pakaste
lämpö
paketit ja paletit
muutot

NEDERLAND - FINLAND

afhalen en bestellen in
de gehele BENELUX

FINLAND - NEDERLAND

noudot ja toimitukset
BENELUX-maissa

elke week groupagedienst
af Waalwijk

joka viikko kappaletavaralähtöjä
Waalwijkistä

Keurweg 4, 5145NX Waalwijk – Postbus 450, 5140AL Waalwijk
Telefoon +31(0)416 – 561442, Fax +31(0)416 – 561440, e-mail info@finntra.nl

VDM Webshop

- Moderne glaskunst
- Elandleer

Kijk onder agenda voor
Beurzen en Fairs.
Bestellen via de website.

www.vdm-glaskunst.nl

www.elandleer.nl

Einojuhani Rautavaara, componist van de metamorfose

"Of het nu gaat het om de schepping van de wereld of de krachten van een mythische godheid, er is niet per se een reusachtig orkest met vier slagwerkers of een synthesizer nodig. Muziek is in staat grote dingen uit te drukken op een stille manier. Wanneer je je aan de muziek wilt overgeven, zoals aan een geliefde, probeer dan het geheel te ervaren, niet als een verhalende beschrijving, maar als de schepping van de wereld."

Einojuhani Rautavaara

Daniel Loos

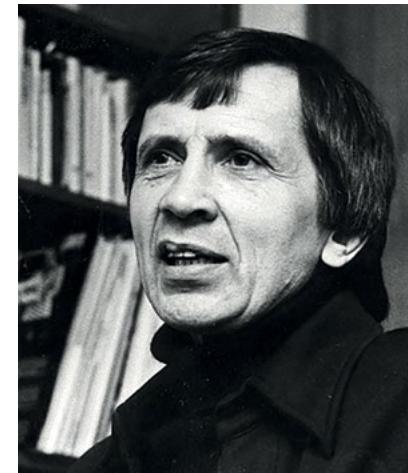
Op 27 juli is Einojuhani Rautavaara van ons heengegaan. Zijn opera waar hij aan werkte, over Federico García Lorca, blijft voor altijd onvoltooid. Zijn tweede vioolconcert, een recente opdracht voor Hillary Hahn, zal nooit klinken. Ongetwijfeld

zullen uit de nalatenschap nog enkele geweldige stukken opduiken. En wie zijn werklijst bekijkt, ziet dat er naast zijn inmiddels klassieke werken, zoals *Pellimannit*, *Cantus Arcticus*, zijn symfonieën en opera's, ook nog vele onbekende werken staan. Nu de componist is overleden, blijft er behalve mooie herinneringen ook een levende bron van muziek over.

In Finland is hij een grootheid, maar in Nederland wordt zijn muziek maar weinig uitgevoerd. Bij de vele koren die Nederland rijk is, is zijn unieke, evocatieve en verrassende muziek nog het meest te horen. In sommige landen is zijn muziek veel meer aangeslagen, zoals Engeland,

de Verenigde Staten, Duitsland en de Scandinavische landen. Zijn internationale roem is naar Finse begrippen groot, alleen enkele Finse componisten van de jongere generatie overstijgen dit, waaronder enkele van zijn leerlingen, zoals Esa-Pekka Salonen, Kalevi Aho en Magnus Lindberg. Rautavaara gaf zijn werken vaak Engelse titels – hij wilde dat zijn stem ook buiten Finland werd gehoord. Dat is zeker gebeurd. Wie eenmaal door Rautavaara's muziek is gegrepen, laat het niet snel meer los.

Het kan in Rautavaara's muziek behoorlijk in tekeer gaan, met grote erupties, veel slagwerkgeweld en schrille, lang aanhoudende dissonanten. Maar de helderheid, eenvoud en lyriek kerent altijd wel weer ergens terug. Zijn meest geliefde werken zijn toegankelijk, lyrisch en romantisch van toon, waardoor je zou kunnen vergeten dat Rautavaara een belangrijk moder-

Einojuhani Rautavaara

nist was, die alle internationale muzikale vernieuwingen een plek in zijn muziek heeft gegeven. Hij heeft toevalsmuziek geschreven en elektronische muziek, met tape en synthesizers, hij heeft geëxperi-

Einojuhani Rautavaara, metamorfoosin säveltäjä

"Ja olipa kysymys maailman luomisesta tai jumaluuden myyttisistä käänteistä, niin ei välttämättä tarvita jätiläisorkesteria, ei neljän miehen lyömäsoittimia, ei syntetisaattoria. Musiikki pystyy yhtä hyvin kertomaan aivan hiljaan isoja asioita. Jos haluaa antautua ja pystyy antautumaan musiikille kuin rakastetulle, kokee viestin kokonaisen, ei mitään kuvausta vaan maailmansynnyt ja jumalsynnyt itsensä."

Einojuhani Rautavaara

Einojuhani Rautavaara kuoli 27. heinäkuuta. Työn alla ollut Federico García Lorcasista kertova ooppera jäi keskeneräiseksi, emmekä tule koskaan kuulemaan Rautavaaran toista, Hillary Hahnin äskettäin

tilaamaa viulukonserttoa. Epäilemättä jäämistöstä löytyy kuitenkin vielä joitakin helmiä, ja teosluettelossakin on jo klassikon aseman saavuttaneiden sävellysten, kuten *Pelimannien* ja *Cantus Arcticuksen* lisäksi useita vielä tuntemattomia teoksia. Säveltäjä on kuollut, mutta kauniit muisot ja musiikin lähde jäävät elämään.

Suomessa Rautavaara oli musiikin suurmies, mutta Hollannissa hänen teoksiaan on kuultu vain vähän. Eniten hänen ainutlaatuista, kuvalevaa ja yllättävää tuotantoaan esittävät Hollannin monet kuorot. Joissakin maissa, kuten Englannissa, Yhdysvalloissa, Saksassa ja Poh-

joismaissa, hänen musiikkinsa on saanut paljon suuremman suosion. Suomalaisesti säveltäjäksi hän saavutti huomattavaa kansainvälistä kuuluisuutta. Ainoastaan jotkut nuoremman polven säveltäjät, esimerkiksi hänen oppilaansa Esa-Pekka Salonen, Kalevi Aho ja Magnus Lindberg, ovat ulkomailta tunnetumpia. Rautavaara antoi teoksiilleen usein englanninkieliset nimet – hän halusi tulla kuulluksi myös Suomen ulkopuolella, ja niin toki tapahdukin. Ja joka kerran on joutunut Rautavaaran musiikin lumoihin, ei helpolla päässe sen pauloista.

Rautavaaran musiikki voi olla hyvinkin rajua: valtavia purkauksia, lyömäsoitinten pauketta ja kimeitä, pitkäkestoisia dissonansseja. Kuulaus, seesteisyys ja lyryisyyys palaavat kuitenkin aina jossain muodossa takaisin. Rautavaaran rakastetuimmat sävellykset ovat helposti lähestyttäviä ja

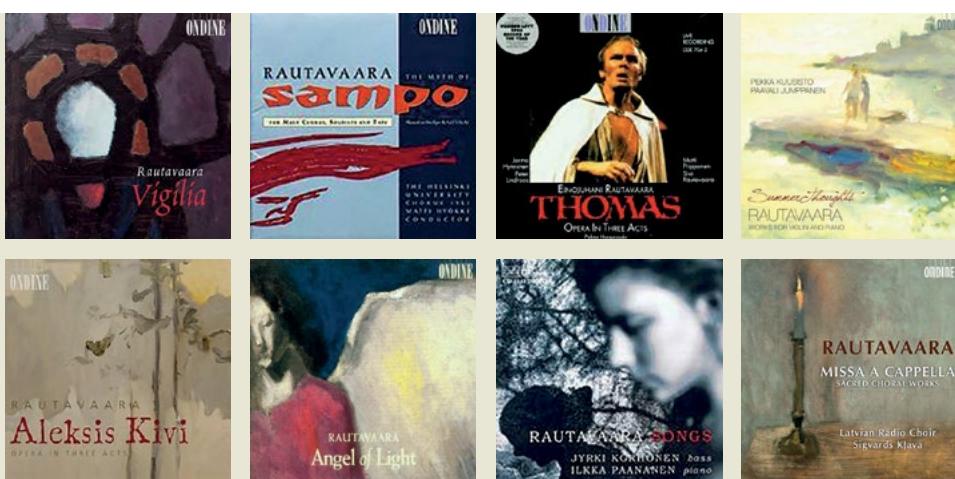
tunnelmaltaan lyyriisiä ja romantisia. Ne saavat melkein unohtamaan, että Rautavaara oli merkittävä modernisti, joka antoi musiikkissaan sijaa kaikille uusille kansainvälisille virtauksille. Hän sävelsi sattumanvaraisuutta sisältävää musiikkia, nauhoja ja syntetisaattoreita hyödyntävää elektronista musiikkia, kokeili uutta graafista nuotinnusta ja käytti useissa teoksissaan 12-säveljärjestelmää (asianharrastajille: hänen neljäs sinfoniansa on ainoa suomalainen täyssarjallinen teos).

Sibelius havaitti 50-luvun alussa Rautavaaran lahjet ja omintakeisuuden, ja hänen suosituksestaan Rautavaara pääsi Yhdysvaltoihin Aaron Coplandin ja Roger Sessionsin oppilaaksi. Heidän johdollaan hän hioi taitojaan, mitä hän jatkoi sitten Sveitsissä 12-säveltekniikkaa käyttäneen Vladimir Vogelin oppilaana. Rautavaaran musiikilla ei kuitenkaan ole juuri lainkaan

Einojuhani Rautavaara (1938)

menteerd met nieuwe grafische muzieknottatie en meerdere twaalftoontsstukken gecomponeerd (voor insiders: zijn vierde symfonie is het enige totaalseriële werk van Finland).

tyyllisiä yhteyksiä näiden säveltäjien teoksiin. Suora yhteys Sibeliukseenkin on vähäistä; ennemmin Rautavaara sai saanut vaikutteita Bartokilta, Stravinskyltä ja Alban Bergiltä. "Sibeliuksen suurta varjoa", jonka monet säveltäjät kokivat

Sibelius was het talent en de originaliteit van Rautavaara begin jaren vijftig al opgevallen en op zijn voorspraak kon Rautavaara in de Verenigde Staten studeren bij Aaron Copland en Roger Sessions. Van hen leerde hij de finesse van het vak en daarna van twaalftoontscomponist Vladimir Vogel in Zwitserland. Stijlvereenkomsten met deze componisten zijn er echter nauwelijks. Ook met Sibelius vertoont Rautavaara's muziek weinig directe verwantschap, eerder met Bartok, Stravinsky en Alban Berg. 'De grote schaduw van Sibelius' waar veel componisten last van hadden, omschreef Rautavaara in zijn autobiografie, *Omakuva*, als 'een koele schaduw, prettig om in te wandelen'. Als belangrijkste invloeden voor zijn muziek noemde Rautavaara zelf niet zozeer componisten, maar eerder schilders en, vooral, dichters: Vincent van Gogh, Rainer Maria Rilke, Edith Södergran, Aleksis Kivi. Zelf had Rautavaara ook een poëtische gave.

Hij schreef veel teksten voor zijn vocale werken zelf.

Rautavaara schreef vele werken vanuit de Fins-culturele traditie, waaronder een groot aantal Kalevala-werken. Bij zijn Tweedstalige achtergrond voelde hij zich weinig thuis. In zijn autobiografie identificeerde hij zich opvallend genoeg vooral met zijn Joodse wortels, die hij vermoedde bij zijn overgrootmoeder en die hij zag als oorzaak van zijn on-Finse uiterlijk. Over zijn evident Scandinavische afkomst heeft hij het nauwelijks. Duidelijk is dat hij zich meer als kosmopoliet wil de profileren dan als Fins-nationalist.

Een van Rautavaara's grootste successen, *Angel of Light* (de zevende symfonie), hoort tot de groep werken die met engelen te maken hebben, samen met bijvoorbeeld *Ikonen* (een vroeg pianowerk), de *Eerste elegie* (voor koor), *Annunciations*

runoilijoita: Vincent van Goghia, Rainer Maria Rilkeä, Edith Södergrania, Aleksis Kiveä. Rautavaaralla itselläänkin oli runoilijan lahjoja. Moniin vokaaliteoksiinsa hän laati itse tekstin.

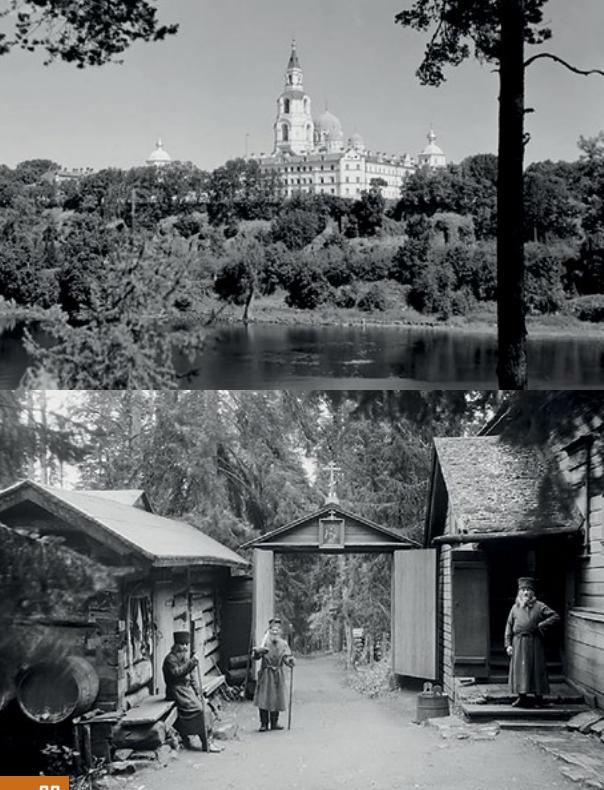
Rautavaara loi suomalaisen kulttuuriperinnön pohjalta paljon teoksia, muun muassa lukuisia Kalevala-sävellyksiä. Ruotsinkielisessä taustassaan hän ei tuntenut oloaan kovin kotoisaksi. Omaelämäkkerrassaan hän samastui silmiinpistävästi etenkin juutalaistaan juuriin, joita hän uskoi isoisoäidillään olleen ja joilta hän arveli saaneensa epäsuomalaisen ulkonäkönsä. Ilmiselvä pohjoismaista perimäänsä hän ei kuva juuri ollenkaan. Hän mielsi itsensä selvästi pikemminkin kosmopoliitiksi kuin suomalaisnationalistiksi.

Einojuhani & Sini Rautavaara (2008) (foto | kuva Jussi Puikkonen) >>

(een orgelconcert) en *Angel of Dusk* (een contrabasconcert). Rautavaara sprak altijd met enig ongemak over dit thema, dat voor veel mensen is verbonden met een naïef geloof en een kitscherige symboliek. Deze engel-composities zijn echter niet zozeer lieflijk – *Playground for Angels* voor koperblazers is een hypernerveus stuk en het orkestwerk *Angels and Visitations* is dreigend en schreeuwend, haast als een nachtmerrie. De verschijning van engelen in Rautavaara's muziek greep terug op een persoonlijke ervaring, waarover zich moeilijk laat spreken.

Een andere sleutelervaring was voor Rautavaara het bezoek aan het oude Valamoklooster ongeveer in 1938, in het deel van Karelië dat nu Russisch is. Hij was tien jaar oud toen zijn ouders hem meenamen naar deze wonderlijke, geheel op zichzelf staande wereld. De kleuren, de ikonen, het klokgelui, de monnikspijen, de ritue-

26

Valamo (ca. 1920)

Rautavaara menestyksekkäimpiin teoksiin kuuluva *Angel of Light* (seitsemäs sinfonia) on yksi hänen enkeliteemaan liittyvistä sävellyksistään. Muita ovat esimerkiksi *Ikonit* (varhainen pianosävellys), *Ensimmäinen elegia* (kuoroteos), *Annunciations* (urukonsertto) ja *Angel of Dusk* (kontrabassokonsertto). Rautavaara puhui aina vähän vaivaantuneesti tästä teemasta, jonka monet liittävät niihin uskoon ja halpaan symboliikkaan. Nämä enkelisävellykset eivät kuitenkaan ole mitenkään suloisia – vaskipuhaltimille sävelletty *Playground for Angels* on tunnelmaltaan hyperhermostunut ja orkesteriteos *Angels and Visitations* lähes painajaismaisen uhkaava ja pauhaava. Rautavaaran musiikin enkelit palautuvat henkilökohtaiseen kokemuksen, josta oli vaikea puhua.

len en het gezang hebben zich, zoals hij zelf zei, in zijn onderbewustzijn genesteld en hem er van bewust gemaakt dat er altijd verschillende werelden naast elkaar bestaan. Muziek was voor hem een middel om een andere werkelijkheid te bereiken. Deze ervaring speelde een cruciale rol bij het componeren van *Vigilia* (1972), liturgische muziek voor de Fins-Orthodoxe Uspenski Kathedraal in Helsinki. In een interview zei Rautavaara: "Ik geloof dat muziek groot is wanneer, op enig moment, de luisteraar 'een glimp van eeuwigheid ontvangt door het venster van de tijd'. Dit is voor mij de enige werkelijke rechtvaardiging van kunst. Al het andere is van secundaire betekenis."

De vele christelijke koormuziek doet vermoeden dat Rautavaara een vroom christen was. Maar hij heeft zich ook veelvuldig antireligieus uitgelaten – hij verwierp iedere vorm van dogmatiek. Hij schreef

Toinen ratkaiseva kokemus Rautavaaralle oli käynti vuoden 1938 vaiheilla vanhassa Valamon luostarissa, joka tuolloin vielä sijaitsee Laatokalla. Hän pääsi kymmenvuotiaana vanhempiensa kanssa tutustumaan tähän ihmeelliseen, täysin omavaraiseen maailmaan. Värit, ikonit, keljojen kumi, munkkien kaavut, rituaalit ja laulu pesityivät hänen alitajuntaansa, kuten hän myöhemmin kertoii, ja saivat hänet tiedostamaan, että ympärillämme on aina rinnakkaisia maailmoja. Musiikki oli hänen keino saavuttaa toinen todellisuus. Tämä elämä oli ratkaiseva hänen säveltäessään liturgista *Vigiliaa* (1972) Helsingin Uspenskin katedraalille. Eräässä haastattelussa Rautavaara kertoii uskovansa, että musiikki on suurta, kun jonain hetkenä "ikuisuus katsoo ajan ikunasta". Tämä oli hänen taiteen ainoa todellinen oikeutus; kaikki muu oli toissijaista.

Epiloog

*De prijs van het vertrek is de terugkeer,
je betaalt de volledige prijs.
Er is geen reis zonder terugkeer
en dood is de prijs van geboorte.
Niets overleeft en de Sampo
is verloren, vernietigd.*

*Wanneer je naar Alpha Centauri gaat,
reis je 5 jaar met de snelheid van licht.
Wanneer je terugkeert, is de prijs een eeuw,
een verloren reis
voorbij je eigen wereld en de niet-bestaaende,
oneindig een eindeloos pad volgend,
misschien naar een niet-bestand doel.*

*Kaleva en Pohjola, beiden moeten
de Sampo verliezen.
Overleeft niets?*

*Is het dan wel de moeite waard te zingen
van een onvervulde droom,
een lied aan te heffen op de ongevallen sneeuw
van het afgelopen jaar?*

*Ja – alleen dit is het waard.
Het leven is zo eindeloos als onze blik onbegrensd is
en wanneer we het zingen, is het er, hier en nu.
De scherven van gebroken dromen zijn begraven
en verwekken weer nieuwe dromen.*

(slot *De mythe van de Sampo*, tekst: Einojuhani Rautavaara)

Epilogi

*Paluu on menemisen hinta,
maksat kaiken.
Ei ole matkaa ilman paluuta,
ja kuolema on syntymisen hinta;
mitään ei jää käteen – ja Sampo
menetäään, tuhoutuu.*

*Jos menet kentaurien tähteen, Alfaan,
niin valon nopeutta matkaasi teet viisi vuotta.
Kun palaat, hintana on vuosisata.
Ja matkas on menetetty,
oman maailmasi ulkopuolella ja olematon.
- Ikuisen matkan ikuisesti väistyvä
ja kenties olematon määränpää.*

*Siksi täytyy heidän Sampo menettää.
kumpienkin: Kalevan ja Pohjolan.
Ja eikö mitään jää?*

*Kannattaako siis nyt edes laulaa
saavuttamatonta unelmaa?
Kannattaako laulaa menneen talven
satamatonta lunta?*

*Kyllä! Kyllä! Vain se kannattaa!
Elämä on yhtä loputon kuin
näkökenttämme on rajaton,
ja kun sen laulamme, on se nyt ja tällä!
Ikuinen siemen, unelman raunioiden kappaleet,
ne haudataan, ja unelma syntyy niistä uudelleen.*

(Sammon ryöstön loppusanat, teksti: Einojuhani Rautavaara)

muziek voor zowel de Lutherse, de katholieke en de orthodoxe kerk en ook een stuk op een boeddhistische tekst (*Nirvana Dharma*).

Eenkennig of dogmatisch was Rautavaara zeker niet. In zijn muziek komen allerlei stijlen naast en door elkaar voor: jazz, kerkmuziek, traditionele volksmuziek, twaalftoontsmuziek en electronische muziek. Hoe veelsoortig zijn muziek ook is, hij wist alle stijlen samen te voegen tot een organisch geheel in een onmiskenbaar eigen stijl.

Rautavaara was de componist van de metamorfose. Hij recyclede voortdurend zijn eigen thema's. Melodieën duiken in steeds nieuwe gedaantes in zijn werk op. Een fragment uit een opera (*Rasputin*) kan opnieuw verschijnen als apotheose van een orkestwerk (*Tapestry of Life*). De opening van de Soldatenmis komt weer terug als slot van een orgelwerk (*Laudatio trini-*

tatis). Orkestrale droommuziek (*Come un sogno uit Angel of Light*) kan weer verschijnen als smachtende kappersaria in een kameropera (*Het geschenk van de wijzen, Tietäjien lahja*).

Uit Rautavaara's muziek spreekt het besef dat iets nooit definitief is, dat alles voortdurend in beweging is en blijft. Wat geweest is, kan in nieuwe vormen steeds weer opnieuw ontstaan.

Daniël Loos

Literatuur | Lähteet

www.boozeys.com
Mäkelä, Tommi, *Saariaho, Sibelius und Andere – Neue Helden des neuen Nordens*, Georg Olms Verlag, 2014

Rautavaara, Einojuhani, *Choirs, Myths and Finnishness*, Finnish Music Quarterly FMQ 1/1997
Rautavaara, Einojuhani, *Omakuva*, WSOY, 1989
Rautavaara, Einojuhani, *Sammon ryöstö (De mythe van de Sampo)*, Ondine CD 842-2, 1995

Rautavaaran laaja kristillisen kuoromusiikin tuotanto luo vaikutelman, että hän olisi ollut harras kristitty. Hän esitti kuitenkin usein uskonnontavatiaisia mielipiteitä ja tuomitsi kaikenlaisen ahdasmielisydden. Hän sävelsikin musiikkia niin luterilaiselle, katoliselle kuin ortodoksiselle kirkolle ja lisäksi myös teoksen buddhalaiseen tekstiin (*Nirvana Dharma*). Vierastava tai dogmaattinen Rautavaara ei ainakaan ollut. Hänen musiikkiansaan sekoittuvat mitä erilaisimmat tyylit: jazz, kirkkomusiikki, perinteinen kansanmusiikki, 12-sävelmusiikki ja elektroninen musiikki. Miten monilähtöistä hänen musiikkinsa onkaan, kaikki tyylit sulautuvat siinä täysin omalaatuiseksi organiseksi kokonaisuudeksi.

Rautavaara oli metamorfoosin säveltäjä. Hän kierrätti jatkuvasti omia teemojaan. Melodiat pulpahtavat esiin aina uudes-

sa muodossa. Ote oopperasta (*Rasputin*) voi soida orkesteriteoksen (*Tapestry of Life*) loppuhuipentumana. *Sotilasmessun* avaustahdit ilmaantuvat myös urkuteoksen (*Laudatio trinitatis*) finaaliiin. Unenomainen orkesterimusiikki (*Come un sogno teoksesta Angel of Light*) kaikuu myös kamarioopperan (*Tietäjien lahja*) tunteikkaassa parturiaariassa.

Rautavaaran musiikkissa puuhuu käsitys, että mikään ei ole lopullista, että kaikki on ja pysyy aina liikkeessä. Kerran ollut voi syntyä aina uudelleen uudessa muodossa.

Daniël Loos
Käännös: Leena Määttänen

Langs de Koningsweg 11

Van Ruotsinpyhtää tot Vaalimaa

In dit nummer bespreken we het laatste traject van de Koningsroute in Finland; van Ruotsinpyhtää tot de Finse grensovergang met Rusland, Vaalimaa. Onderweg bezoecken we het eiland Kaunissaari en de plaatsjes Kotka, Hamina, Virolahti en Hella.

Voorbij de grens liggen er nog meerdere historische plaatsen zoals de voormalige Finse stad Vyborg (Viipuri) tot aan het machtig mooie Sint-Petersburg. Mogelijk dat we dat deel van de Koningsroute later nog eens beschrijven.

Kuninkaantien varrella 11

Ruotsinpyhtäältä Vaalimaalle

Aviisin tässä numerossa on Kuninkaantien viimeisen osan kuvaukseni alkaen Ruotsinpyhtäältä ja päättyen Venäjän rajalla sijaitsevalle Vaalimaalle. Matkan varrelta kerron Kaunissaaresta, Kotkasta, Haminasta, Virolahdesta ja Hellasta.

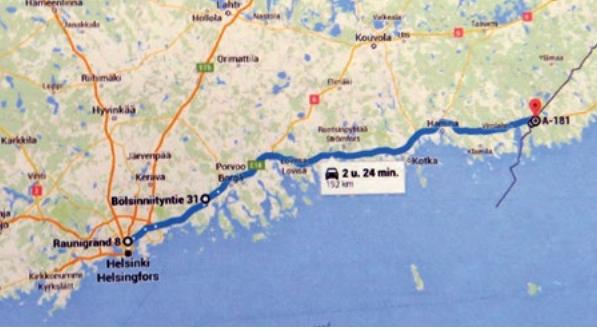
Rajan tuntumassa sijaitsee enemmänkin historiallisia paikkoja, kuten aiemmin Suomelle kuulunut Viipuri ja sykähdyttävän kaunis Pietari. Ehkä kirjoitan vielä jopaakin päävänä näistäkin Kuninkaan reitin paikoista.

Kaunissaari (Ruotsiksi: Fagerö)
Matkatessamme päätettiä pitkin Kotkaan pään ohitamme 1400-luvulta olevan kir-

Kaunissaari (Zweeds: Fagerö)

Langs de hoofdweg naar Kotka passeren we het tweelingplaatsje Pyhtää Kirkko met een bezienswaardige 15e-eeuwse kerk. Bij de dam en sluis in de rivier van Pyhtää vertrekt 's zomers dagelijks een veerboot naar het idyllische eiland Kaunissaari. Dit eiland ligt aan de rand van het nationaal park De Oostelijke Finse Bocht, een gebied van verlaten rotseilanden en scheren langs de grens met Rusland. Het eiland heeft een vissersdorp met een kleine, hechte vissersgemeenschap (het hele jaar door wonen er slechts 10 mensen), een klein museum, campinghuisjes

Jacques
Groenendijk

Route Ruotsinpyhtää-Vaalimaan, Russische grens. | Ruotsinpyhtää ja Vaalimaan välinen reitti, Venäjän raja.

en een aangenaam restaurant waar een relaxed mediterraan strandgevoel heerst. Naar het eiland gaan ook veerboten uit de haven Sapokka bij Kotka (ook avondcruises met diner, zang en muziek).

Kotka

Kotka is een belangrijke industriestad (55.000 inwoners) en Finlands grootste exporthaven. Het is de belangrijkste stad van de regio Kymenlaakso, het grensgebied met Rusland. Kotka wordt in tweeën

Wachthuisjes aan de voormalige Russisch-Zweedse grens nabij Kotka. | Rajavartiolaitsenkseen rakennuksia entisellä Venäjän ja Ruotsin rajalla lähellä Kotkaa.

Kotka

Kotka on tärkeä teollisuuskaupunki, jossa on 55 000 asukasta. Se on Suomen suurin

gedeeld door de Kymijokirivier en is gebouwd op diverse eilanden. Het compacte centrum ligt op het Kotkansaari schiereiland, ingeklemd tussen twee industrieterreinen. Voor een industiestad maakt Kotka een schone en frisse indruk met zijn mooie parken en jachthaven. De stad werd in 1878 door Tsaar Alexander III gesticht, die regelmatig naar de Kotka Langinkoski stroomversnelling kwam om er te vissen. De voor hem gebouwde keizerlijke vissershut (ongeveer 5 km buiten het centrum) is tegenwoordig een museum, grotendeels ingericht met het oorspronkelijke meubilair. De omgeving van de vissershut is een natuurreervaat, waar u een mooie wandeling kunt maken langs de rivier en zijn stroomversnelling. Het aangename centrum van Kotka heeft een brede boulevard met lindebomen, en enkele bezienswaardige kerken. In het stadspark staat de orthodoxe kerk uit 1795, het oudste gebouw van de stad.

vientisatama. Se on myös Venäjän raja-alueella sijaitsevan Kymenlaakson tärkein kaupunki. Kotkan läpi virtaava Kymijoki ja ka kaupungin kahtia. Kaupunki on rakennettu useammalle joen saarista. Tiheään asuttu keskusta sijaitsee Kotkansaarella kahden teoliisuusalueen välissä. Kotka vaikuttaa teollisuuskaupunkina olostaan huolimatta puhtaalta ja raikkaalta monine puistoineen ja pienvenesatamineen. Tsaa ri Aleksanteri III perusti kaupungin vuonna 1878. Hänellä oli tapana käydä kalastamassa Kotkan Langinkoskella. Hänen rakennuttamansa keisarillinen kalastusmaja (5 km päässä keskustasta) toimii tätä nykyä museona. Suurin osa rakennuksen huo nekaluista on alkuperäisiä. Kalastusmajan ympäristö on luonnonsuojelualuetta, jossa voi tehdä kävelyretkiä pitkin joen vartta koskineen. Kotkan miellyttävässä keskus tassa on leveä puistokatu lehmuksineen ja muutamia näkemisen arvoisia kirkko-

Op het hoogste punt in het centrum van Kotka staat de Haukkavuori uitkijktoren, met café en kunstgalerie. Bij het toeristenbureau kunt u brochures met stadswandelingen halen. De wandeling 'from park to park' leidt langs het Sibeliuspark, de kruidentuin met uitkijktoren, het fuchsiapark en het Sapokka waterpark. Het bekroonde Sapokka waterpark heeft fraaie rotstuinen en waterpartijen, en ligt aan de zuidkant van het centrum. Ernaast ligt de restaurantvilla Meriniemi en de Sapokka jachthaven, waar de excursieboten vertrekken naar verschillende eilandjes. Aan de jachthaven ligt ook het Maretarium, Finlands belangrijkste aquarium met exposities over de onderwaterwereld en dieren uit de Finse meren, rivieren en zeeën. Interessant is ook een bezoek aan de stadshaven (ten noorden van het spoor), met zijn zeilschepen, vissersboten en sinds 2008 het maritiem centrum Vellamo. Dit moderne centrum huisvest het Fins Maritiem Mu

rakennuksia. Vuodelta 1795 peräisin oleva ortodoksinen kirkko sijaitsee keskustassa olevassa Isopuistossa, ja se on kaupungin vanhin rakennus. Keskustan korkeimmalla mäellä on Haukkavuoren näköalatorni, jossa on myös kahvila ja taidegalleria. Turisti-informaatiosta voi hakea kaupunkikävelyreittien karttoja. "Puistosta toiseen"-kävelyreitti kulkee Sibeliuksen puiston kautta yrtipuiston näköalapaikalle ja sieltä fuchsiapuiston kautta Sapokan vesipuistoon. Sapokan palkitussa vesipuistossa on kallio- ja vesialueita, ja se sijaitsee kaupungin eteläpuolella. Sen vieressä sijaitsevat Meriniemen hvililarvintola sekä Sapokan pienvenesatama, josta voi lähteä läheisille saarille laivaretkelle. Pienvenesatamassa sijaitsee myös Maretarium, jossa on Suomen järvi-, joki- ja meriahelsia akvaarioita. Kaupungin satamassa kannattaa myös käydä. Siellä on purjeveneitä, kalastajalaukoja ja vuodesta 2008 lähtien Me

Stroomversnelling bij de vissershut van de Russische Tsaar Alexander III. | Venäjän tsaari Aleksanteri III:n kalastusmajan vieressä oleva koski.

seum en het Museum van Kymenlaakso. Buiten aan de kade ligt het museumschip Tarmo, 's werelds oudste ijsbreker uit 1907. In het buitengebied zijn een aantal mooie wandelingen uitgestippeld door moerasige gebieden, langs hoge kliffen en zee- armen. Interessant voor vogelaars. Op het nabijgelegen eiland Vaarisaari is een zomercafé, ruïnes van een fort, een monument ter herdenking van de grote

Oude vissershut van Tsaar Alexander III. | Tsaa ri Aleksanteri III:n vanha kalastusmaja.

rikeskus Vellamo. Tässä modernissa raken noksessa sijaitsevat Suomen Merimuseo ja Kymenlaakson museo. Satamassa on myös Suomen vanhin jäänmurtaja Tarmo

in de oude vissershut van Alexander III. | Tsaari Aleksanteri III:n vanhan kalastusmajan sisustusta.

zeeslag van Ruotsinsalmi en een tentoonstelling van de berging van het fregat St. Nicholas. (veerboten: 's zomers, ieder uur).

Hamina (Zweeds: Fredrikshamn)

Dit sfeervolle historische havenstadje is vanaf 1722 gebouwd in opdracht van de Zweedse koning Frederik II. Binnen een

Raadshuis van Hamina. | Haminan Raatihuone.

vuodelta 1907. Alueen suomaiseen ympäristöön korkeine kallioineen ja merenlahineen voi tutustua merkattuja kävelyreittejä.

bastion werd een merkwaardig stratenplan aangelegd, gecentreerd rond het achthoekige Raatihuoneenplein met raadhuis, van waaruit 8 straten als spaken naar de buitenwijken lopen. Van de stadsuren is niet veel over, maar in dit oude stadsdeel heerst een heel eigen sfeer, met zijn 19e-eeuwse houten gebouwen, kerken en historische musea. Vanwege de nabijheid van Rusland zijn er in Hamina veel Russische toeristen. Bij het toeristenbureau in het vlaggentorentje op de hoek van de Satamakatu kan men een plattegrond en wandelbrochures krijgen o.a. ook voor de natuurwandelingen in de omgeving. Bezienswaardig zijn de Grieks-orthodoxe Petrus en Pauluskerk vol iconen en fresco's, in 1837 ontworpen door de Frans-Italiaanse architect Louis Visconti, de Neoklassieke lutherse kerk met haar Griekse tempelvorm ontworpen door C.L. Engel, maar ook de diverse musea zoals het samowar museum met een privé

tejä pitkin. Alue on myös mielenkiintoinen lintualue.

Läheisellä Varissaarella voi käydä kesäkahvilassa, linnoituksen rauonioilla, Ruotsinsalmen meritaistelun muistomerkillä sekä fregatti St Nikolain pelastusta koskevassa näyttelyssä. Paikalle pääsee kesäisin tunnin välein kulkevalla laivalla.

Hamina (Ruotsaksi: Fredrikshamn)

Tämä tunnelmallinen historiallinen satamaupunki rakennettiin Ruotsin kuninkaan Frederik II:n käskystä vuonna 1722. Linnoituksen sisälle rakennettiin merkitävä kaava keskellä sijaitsevan kahdeksankulmaisen raatihuoneen aukion ympärille. Sieltä alkaa kahdeksan katua, jotka johtavat kaupungin laidolle säteiden muodossa. Kaupungin muureista ei ole enää paljoakaan jäljellä, mutta tässä vanhassa keskustassa on erityinen oma tunnelmansa 1800-luvulta peräisin olevine puutaloineen,

Hamina, Orthodoxe Petrus en Paulus kerk met daarvoor de klokkenoren uit 1837. | Haminan Pyhien apostolien Pietarin ja Paavalin kirkko ja vuodelta 1837 peräisin oleva kellotapuli.

collectie van oude Russische samowars, en wat deels ook ingericht is als bar. Bezienswaardig is ook het houten rococo Tanelinkulma talo uit 1889; een voormalige residentie van de Russische familie Aladin. Hamina heeft verder een stadsmuseum en

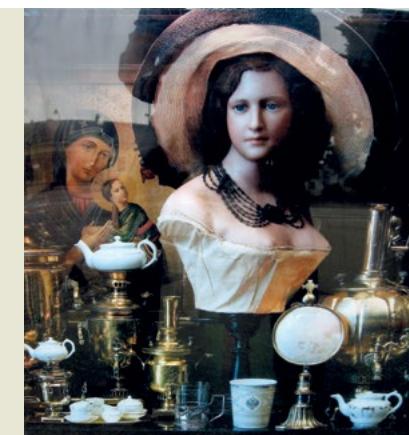
neen, kirkkoineen ja museoineen. Koska Venäjän raja on lähellä, Haminassa on paljon venäläisiä turisteja. Satamakadun kulman lippitornistä voi hakea karttoja kaupunkikävelyretkiä tai lähistön luontoretkiä varten. Nämisen arvoisia rakenneksia ovat mm. Petrus- ja Pauluskirkko ikoneineen ja seinämaalausineen, jotka on suunnitellut ranskalaissyrialainen Louis Visconti vuonna 1837, uusklassinen luterilainen kirkko, jonka C.L. Engel suunnitteli kreikkalaisen temppelin mukaan, ja myös samovaari museo, jossa on näytteillä yksityiskokoelma vanhoista venäläisistä samovaareista. Paikalla on myös baari.

Muita nämisen arvoisia paikkoja ovat myös puinen rokokoo tyylilinen Tanelinkulman talo vuodelta 1889. Rakennus oli alun perin venäläisen Aladinin perheen asuintalo. Haminassa on myös kaupungin museo ja useita Suomen armeijasta kertovia museoita. Kaupungissa on nimitti-

Hamina, Lutherse Johanneskerk, 1843. | Haminan luterilainen Johanneksen kirkko vuodelta 1843.

diverse musea over het Finse leger. In het stadje worden namelijk sinds lange tijd de Finse marineofficieren opgeleid. Bezienswaardig is ook het huis van de Arvilommi's (Pikkumyräkäti), dat van hout is, maar geel is bepleisterd om het van steen en dus duurder te doen lijken. Aan de zuidkant van Hamina ligt de haven Tervassaari,

Antiek kan er nog heel goed uitzien. | Antiikkikan näyttelyt näyttävät edelleen erittäin hyvin.

täin koulutettu jo kauan armeijan laivasoupeseereita. Muista käymisen avoista paikoista mainittakoon Arvilomin talo Pikkumyräkädulla. Se on puutalo,

waar excursiebootjes vertrekken naar het eiland Tammio, en de museumschepen SS Hyöky (een stoomschip) en MS Merikarhu (een ijsbreker) liggen afgemeerd. Het museumstoomschip is ingericht als hotel met negen kleine kajuiten, een bar en minisauna. In de zomer zijn er in het Hamina Bastion meerdere zomer activiteiten zoals toneeluitvoeringen, concerten, kermis, tentoonstellingen en sportmanifestaties.

Virolahti (Zweeds: Vederlax)

Virolahti is de meest zuidoostelijke gemeente van Finland langs de grens met Rusland. Het is gelegen in de provincie Zuid-Finland en is onderdeel van de regio Kymenlaakso. De gemeente heeft een bevolking van circa 3400 inwoners (30 juni 2015) en heeft een oppervlakte van 559 vierkante kilometer. De gemeente is een-talig Fins.

Voor de Eerste Wereldoorlog bezocht de Russische Keizer Nicolaas II de archipel van

Voormalige residentie van de Russische familie Aladin. | Venäjän Aladinin suvun entinen asuinpaikka.

mutta se on rapattu niin että se näyttääsi kiveltä, siis kallimimalta. Haminan eteläpuolella on Tervassaaren satama, josta pääsee laivaretkelle Tammin saareen. Museolaivat SS Hyöky (höyrylaiva) ja MS Merikarhu (jäänmurtaja) ovat siellä ankuriissa. Museohöyrylaiva toimii hotellina, jossa on yhdeksän pientä hyttiä, baari ja minisauna. Kesäisin Haminan linnoituk-

Virolahti om er de zomers door te brengen met zijn familie op zijn jacht Standart. Virolahti verloor een deel van zijn gebied (meer dan 100 km2 aan de Sovjet-Unie volgens het verdrag van de Vrede van Parijs in 1947 na de Tweede Wereldoorlog).

Virolahti maakt deel uit van het Nationaal Park de Oostelijke Golf van Finland, en staat bekend om zijn uitstekende mogelijkheden om vogels te spotten. Er zijn vogeluitkijktorens rond dit gebied. Ook een aantal zeer zeldzame soorten motten en vlinders zijn hier te vinden. De wateren bieden vissers uitstekende sport door zijn helderheid en rijkdom aan vis. Het terroristisch centrum van Virolahti ligt in de wijk Vaalimaa. Hier bevindt zich het VVV-kantoor, wisselkantoren en winkels. Het nieuwste winkelcentrum hier heet de Oostpoort. Virojoki is het grootste centrum van banken, benzinestations, postkantoor, apotheek, gezondheidscentrum, gespecialiseerde winkels, scholen, biblio-

sessa muun muassa esitetään näytelmää, pidetään konsertteja, näyttelyitä ja urheilutapahtumia. Se on myös paikka, johon vuotuinen tivoli tulee.

Virolahti (Ruotsiksi: Vederlax)

Virolahti on Venäjän rajalla sijaitseva Suomen kaakkoisin kunta Uudenmaan läänin Kymenlaakson maakunnassa. Suomenkielisessä kunnassa on n. 3400 asukasta (30. kesäkuuta 2015), ja se on kooltaan 559 neliökilometriä.

Ennen ensimmäistä maailmansotaa Venäjän tsaari Nikolai II:lta oli tapana vietävä kesiä perheensä kanssa Virolahden saaristossa huvijahdillaan, jonka nimi oli Standart. Virolahti menetti suuren osan alueestaan, yli 100 km², Venäjälle vuoden 1947 Pariisin rauhansopimuksen mukaan toisen maailmansodan jälkeen. Virolahti kuului Itäisen Suomenlahden kansallispuistoon, ja se on tunnettu eten-

theek en het stadhuis. Vele basisvoorzieningen zijn daar te vinden.

Interessante bezienswaardigheden zijn:

- Het Harju Manor House & College van Natuurlijke Hulpbronnen (Land- en Tuinbouworganisatie) in Ravijoki.
- Het gebied met het Virolahti Bunker Museum.
- Het Veli Saarinen Park (ontworpen door Kain Tapper).
- De kerk van Virolahti.

De Vaalimaa grensovergang met Rusland is ook gevestigd in Virolahti. Het is de drukste grensovergang tussen Finland en Rusland; de Europese E18 passeert hier de grens richting St. Petersburg, dat op slechts 200 km afstand ligt; iets verder maar dan Helsinki vanaf dit punt.

Bij deze grensovergang komen we aan het einde van de artikelenreeks over de historische Koningsweg in Finland. Het

kin linnustostaan. Paikalla on useita lintutorneja. Siellä on myös harvinainen yö- ja päiväperhoslajeja. Kirkasvetiset, kalarikkataat vesistöt sopivat erinomaisesti kalastukseen. Virolahden turistikeskus sijaitsee Vaalimaalla. Siellä on informaatiopiste, valuuttapalveluja ja kauppoja. Uusimman kauppakeskuksen nimi täällä on Itäportti. Virojoki on suurin keskittymä pankkeineen, bensa-asemineen, postikontoreineen, apteekkeineen, terveyskeskuksineen, erikoiskauppoineen, kouluineen, kirjastoineen ja kaupungintaloineen. Kaikki perustarpeisiin liittyvä löytyy täältä.

Mielentuntoisia nähtävyyksiä ovat:

- Harjun luonnonvara-alan oppimiskeskus Ravijoella
- Virolahden bunkkerimuseo
- Kain Tapperin suunnittelema Veli Saarisen puisto
- Virolahden kirkko

Tax free shop bij de grensovergang Vaalimaa. | Verovapaa kauppa Vaalimaan rajalla.

Russische achterland biedt vele historische en interessante plaatsen waar dikke boeken over vol geschreven zijn. Voor de liefhebber is er dus nog genoeg te lezen en te ontdekken. Zelf ga ik me weer bezig houden met een andere artikelenreeks. Hopelijk heeft de Koningsweg u enigszins kunnen inspireren om de omgeving van deze oude en belangrijke route nader te verkennen.

Jacques Groenendijk

Vaalimaan rajanylityspaikka sijaitsee myös Virolahdella. Se on Suomen ja Venäjän rajanylityspaikoista vilkkain. Euroopan E18 valtatie yltää täällä valtakuntien rajan. Se johtaa Pietariin, joka sijaitsee täältä vain 200 km päässä, vain hieman kauempana kuin Helsinki. Tälle rajalle päättyy historiallisent Suomen puoleisen Kuninkaantien kuvaukset. Tien Venäjän puoleinen osuus on täynä historiallisia paikkoja, joista on kirjoitettu roppakappalla. Aiheesta kiinnostuneille siellä riittäisi vielä paljon uuttakin löydettävää. Itse jatkan uudella aiheella. Toivon Kuninkaantien herättäneen teissä kiinnostusta ja inspiratiota tutustumaan tähän vanhaan ja tärkeään reittiin, ihan paikankin pällä.

Jacques Groenendijk
Käännös: Minna Räty

Klusjes in Finland

We hebben er lang op gewacht en nu is de tijd eindelijk gekomen. Gepensioneerd, we hoeven niet meer te werken en kunnen ons leven indelen zoals wij willen. Klusjes doen we niet meer in het vrije weekend, maar gewoon door de week. We kunnen nu ook langer dan twee of drie weken naar Finland. Al die werkvakanties aan ons vakantiehuis in het verleden hadden het doel om straks – nu dus hier meer van onze tijd door te brengen. Het is zo ver. We boeken een enkele reis voor de boot, de terugreis onbekend. Dat dit een goed gevoel geeft hoeft ik waarschijnlijk niet op te schrijven.

Willem Mulder Dit jaar gaan we rustig op weg. Waar we in het verleden als een speer vertrokken om zoveel mogelijk vakantietijd in Finland te benutten gaan we nu als volleerde pensionado's op weg. Via Denemarken en Zweden naar Turku Finland.

Vandaar naar Loppi om familie te bezoeken. Via Airbnb boekten we een aantal overnachtingen in private huizen. We deden dit voor de eerste keer. Het prijsverschil vergeleken met B&B is een stuk gunstiger. Achteraf zijn we positief over de ervaringen, maar spreek wel duidelijk de tijd van de sleutelafdracht af. Toen we namelijk in Gotenburg stonden en belden waar de sleutel bleef, kregen we te horen dat deze na werktijd aangeleverd zou worden. Dat we er al stonden was ons probleem. Gelukkig spreekt mijn vrouw Zweeds, want de sleutelmevrouw sprak geen talen. Zo kwamen we er ook achter dat een volledig ingerichte keuken mooi is, maar dat je niets begint zonder potten en pannen. Kijk dus goed bij het boeken wat je krijgt en vooral wat niet.

warme maaltijd nuttigen, en wij begrijpen precies waarom. Finnen zijn gewend om twee maal per dag warm te eten, zo te

Työleirillä Suomessa

Kuan olemme tätä hetkeä odottaneet, mutta nyt se aika on vihdoin koittanut. Eläkkeellä, meidän ei enää tarvitse ottaa osaa työelämään ja voimme elää niinkuin itse haluamme. Korjaustehtäviä emme enää tee vapaina viikonloppuina vaan arkipäivinä. Nyt voimme myös viipyä kauemmin kuin kaksi tai kolme viikkoa Suomessa. Kaikkien niiden menneinä vuosina pidettyjen työlämien tarkoituksesta oli myöhemmin –siis nyt- viettää enemmän aikaa mökillämme. Nyt se aika on tullut. Tilaamme yhdensuuntaisen laivamatkan, paluumatka ei tiedossa. Ei ehkä ole tarpeen kirjoittaa, että tämä tunne on tosi hyvä.

Tänä vuonna lähdemme rauhallisesti matkaan. Tapanamme oli lähteä niin nopeasti kuin mahdollista, että voisimme viettää lomaa Suomessa niin kauan kuin mah-

dollista. Nyt matkustamme kuin tottuene eläkeläiset Tanskan ja Ruotsin kautta Turkuun. Sieltä sitten Loppiin tapaamaan sukulaisia. Varasimme Airbnb:n kautta muutaman yön yksityisasunnoissa. Meille tämä oli ensimmäinen kerta. B&B:hen verrattuna hinta on huomattavasti edullisempi. Jälleenpäin katsoen on kokemuksemme positiivinen, mutta sovi etukäteen tarkkaan avaimenluovutusaika. Kun saavuimme Göteborgiin ja tiedustelimme puhelimitse missä avain viipyi, kuulimme, että avain luovutetaisiin vasta työajan jälkeen. Seikka että olimme jo paikan päällä oli meidän ongelmamme. Onneksi vaimoni puhuu ruotsia koska avainrouva ei puhunut mitään muuta kieltä. Huomioimme

myös, että täydellisesti sisustettu keittiö on mahtava, mutta ilman pannuja ja kattiloita käyttökelvoton. Kiinnitää huomio varatessasi asunnon mitä siihen kuuluu ja erityisesti mitä siihen ei kuulu.

Jos matkustat Tanskan kautta suosittelemme lämpimästi käyntiä Ribessä. Ribe on kaunis, vanha pikkukaupunki ja on mukavasti sen tien varrella joka vie sinut Frederikshaveniin. Tästä satamasta lähee laiva Göteborgiin. Lapsiperheille on mielekiintoista tietää, että Billundissa olevaan Legolandii on vain 56 km. Nähtävää on siis sekä vanhoille että nuorille.

Tilasimme laivaliput aamulähtöön Ruotsista Suomeen ja emme voineet uskoa, että hinta auton kanssa oli vain 42 euroa. Syynä oli ehkä rauhallinen sunnuntai heiänäkuussa, mutta pidetään tätä nyt vain yhdistykseen jäsenten Aviisi-salaisuutena.

zien doen ze dat ook vaak bij ABC, want het is er altijd prettig druk. Moeders die even niet willen koken en weekend vaders die hun kroost aan een verantwoorde warme maaltijd helpen.

Na de familiebezoeken kwamen we na een week aan in het vakantiehuis. Dat was wel even wat anders dan de 17 uur die we vroeger in een stuk reden om de boot te halen. Dat kan en lukt niet meer, de tijd haalt je soms in.

Het grote verschil met vroeger is dat alle klussen die liggen te wachten in het huis verdeeld mogen worden over de hele verblijfsduur, in ons globale plan een week of tien. Het eerste wat we zien als we parkeren voor de blokhut is de stapel stenen van de oude open haard die vervangen moest worden. Die eerste klus staart ons aan en we knikken heldhaftig, komt goed. Er zijn er echter nog een paar. Het is een houten huis en dat werkt altijd, ook zonder vergoeding te vragen, 365 dagen per

Suomessa matkustaessa ovat ABC-ravintolat tarpeen. En ole missään muualla nähnyt paikkaa, missä saa erinomaisen aterian kymmenellä eurolla per henki. Voit täytää lautasesi niin monta kertaa kuin haluat seisovan pöydän ja salattibaarin antimista. Jälkiruuaksi kuppi kahvia ja jos otat toisenkin kupillisen, niin saat ystävällisen hymyn kaupanpäälliseksi. Koko perhekunnat ruokailevat täällä ja me ymmärrämme hyvin miksi. Suomalaiset ovat tottuneet syömään kaksi kertaa päivässä lämpimän aterian, nähtävästi he syövät usein ABC-ravintolassa, koska täällä on aina paljon väkeä. Äidit jotka eivät aina halua laittaa ruokaa ja viikonloppuisät, jotka haluavat tarjota lapsilleen hyvän aterian.

Sukulaisten luona käytyämme saavuimme viikkoja myöhemmin mökillemme. Tämä oli aivan erilaista kuin mitä ennen kun ajoimme 17 tuntia yhteen menoona laivalle. Tuollainen kiirehtiminen ei enää edes

jaar. Als voormalig werkgever kunnen we daar alleen maar van dromen. Hout heeft een prima ondersteunende eigenschap maar als je iets verandert of wijzigt heeft dat gevolgen voor omliggende delen. Bij het vrijhakken van een balk boven een deur merkte ik dat de naastliggende balken ook iets zakten en dat ik de overige drie deuren ook onder handen moest nemen. Daarna de afdeklijsten omdat ze scheeftrokken, daarna de dorpel die tegen de deur aanliep, kortom, elke klus maakt weer een nieuwe klus. Iets wat we al jaren van plan waren moest dit jaar gebeuren, de huiskamervloer, het terras en de sauna moeten geschuurden worden. We hebben het vakantiehuis jaren verhuurd en dat heeft duidelijk zijn sporen nagelaten. We hebben nu de tijd om het huisje op te knappen en het onze eigen sfeer en uiterlijk te geven. Nadat ik de vloer geschuurden had hing er goudgeelstof in de lucht en was het zicht twee meter. Het

onnistu, tarvitsemme nyt enemmän aikaa. Suuri ero tällä lomakerralla on se, että kaikki odottavat työt voimme tehdä nyt pitkän tähäimen linjalla, noin kymmenen viikon aikana. Kun parkkeeramme auton mökin eteen näemme heti kasan kiviä; lähtöisin vanhasta avotakasta joka pitäisi uusia. Ensimmäinen työ tuijottaa siinä meitä ja me nyökkäämme sankarillisesti: kyllä se onnistuu. Mutta tämä tehtävä ei ole ainoa. Tämä mökki on rakennettu puusta ja puu elää ja liikkuu 365 päivää vuodessa. Puulla on hyvin kantava ominaisuus, mutta jos muutat tai vaihdat jotakin, muuttuvat myös ympärillä olevat osat. Kun hakkasin oven ylimmäisen karmin pois, huomasin etteivät sivukarmitkaan pysyneet paikallaan. Seurauksena oli, että kaikki kolme muuta ovea pitäisi myös uusia. Sitten pitäisi vielä uusia listat kun nekin olivat menneet vinoon, sitten kynnys, joka nyt ei sopinut oven alle, lyhyesti sanottuna joka työ poi-

stof lag duimendik op de balken. Na twee dagen niezen staarde de volgende klus ons aan, de balken stofzuigen van boven tot onder. Tussen de dubbele ramen bleek ook stof te zitten, dus...

Drie weken na aankomst kijken we elkaar aan en vragen ons af wanner we eindelijk eens klaar zullen zijn met al die klussen. Nadat we in een paar minuten het voor elkaar krijgen om weer een volledig nieuwe klussenlijst te maken aanvaarden

we het oneindige ervan. De conclusie is dat je met een vakantiehuis nooit klaar bent, je moet zorgen voor een noodzakelijke planning en routine. En dat hebben we gedaan.

Zo hebben we nu werkdagen en vrije dagen, net als vroeger.

*Willem Mulder
98willemmulder@gmail.com*

kii uuden työn. Jo vuosikausia oli yksi tehtävä ollut listallamme ja tänä vuonna se oli pantava täytäntöön: olohuoneen, terrassin ja saunan lattiat pitäisi hioa. Olemme vuokranneet mökkiämme vuosikaudet ja sen huomaa. Meillä on nyt aikaa peruskorjata mökkimme oman mielemme ja makumme mukaan. Kun olin hionut lattian leijaili ilmassa kullankeltainen pöly ja näkyvyys huoneessa oli kaksi metriä. Pölyä oli paksu kerros lankkujen päällä. Kahden päivän ajan aivasteltuamme tuijotti meitä seuraava työ: lankkujen perusteellinen imuroiminen. Huomasimme että pölyä oli jopa tuplaikkunojen välissäkin, siis....

Kolme viikkoa tulomme jälkeen katsomme toisiamme ja ihmettelemme eivätkö nämä työt lopu koskaan. Parin minuutin sisällä saime aikaan taas uuden työlistan ja hyväksyimme sen loppumattomuuden. Tästä voimme päättää että lomamökki ei ole koskaan valmis, tärkeintä on töiden suunnitteleminen ja rutiini. Ja niin me olemme tehneet. Nyt meillä on työpäiviä ja vapaapäiviä, ai-van niinkuin ennenkin.

*Willem Mulder
98willemmulder@gmail.com*
Käännös: Irja Lammers

Finse lutherse zendingsmissie in Japan

Sibrand
Schepel

In Europa ontstond de reformatie in 1517, toen Maarten Luther zijn stellingen op de deur van de kerk van Wittenberg spijkerde. Dit was het begin van de lutherse kerk, die zich snel verspreidde, met name over Duitsland en de Scandinavische landen. Maar het zou nog eeuwen duren voordat de lutheranen ook buiten Europa van zich zouden laten spreken. De rooms-katholieke missie heeft hierin wereldwijd het voortouw genomen en ook in Japan verschenen de eerste katholieke missionarissen al halverwege de zestiende eeuw. Het rooms-katholieke geloof bleek in Japan een vruchtbare voedingsbodem te vinden, want in de loop der tijd hebben een miljoen Japanners zich laten dopen. Hieraan kwam, aan het eind van de zeventiende eeuw, abrupt een einde toen

Japan de deuren sloot voor alle westerse invloeden, het christendom officieel werd verboden en christenen hevig werden vervolgd.

Pas in het jaar 1859 werd Japan weer ontsloten voor het westen en dit leidde tot een terugkeer van het zendingswerk, niet alleen door katholieke en Russisch-orthodoxe missionarissen, maar nu ook door protestanten. Aanvankelijk kwamen deze laatste hoofdzakelijk uit Amerika, maar in 1898 arriveerde de eerste lutherse zendeling uit Denemarken, twee jaar later gevolgd door de Finse predikant A.R. Welroos. In het jaar 1859 vond de oprichting plaats van het Finse Zendings Instituut (Suomen Lähetyssseura), in 1873 gevolgd door de Finse Lutherse Evangelische Ver-

eniging (Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistus). Met name via deze organisatie is het Finse zendingswerk in Japan van de grond gekomen. Men begon aanvankelijk in Nagasaki, in samenwerking met Amerikaanse lutherse missionarissen, maar in 1905 zijn de Finnen hun eigen missie gestart in de stad Shinshu in het bergachtige gebied op het hoofdeiland van Japan. In 1898 was inmiddels in de stad Kumamoto, op het zuidelijke eiland Kyushu, de Japanse Evangelisch-Lutherse Kerk (JELC) opgericht, die aanvankelijk slechts bestond uit zestig leden. Daar werd ook in 1909 het eerste lutherse seminarie gesticht, waar Japanse pastores werden opgeleid. Later kwam daar een seminarie bij in de stad Iida, opgericht door mijn grootouders Kaarlo Salonen en Selma Paaso.

Mijn moeder Rauha Elizabeth Salonen werd, evenals haar zuster Mirjam en haar broer Armas, in Iida geboren. Het zendings-

De Lutherse kerk, Ikebukuro 1633, waar mijn moeder tot 1927 woonde. | Ikeburukon luterilainen kirkko vuodelta 1633, missä Äitiini asui vuoteen 1927 saakka.

werk in Japan was niet eenvoudig want op het conservatieve platteland moest veel weerstand overwonnen worden. De Japanse keizer werd als godheid vereerd en dat moet regelmatig gebotst hebben met de rechtlijnige opvattingen van dominee Salonen. Zo is er een anekdote bekend dat hij, toen de hele stad versierd moest wor-

Kaarlo en Selma Salonen. | Kaarlo ja Selma Salonen.

Suomen luterilainen lähetystyö Japanissa

Uskonpuhistuksen alkamisvuotena pidetään vuotta 1517 Martti Lutherin naulattua teesinsä Wittenbergin kirkon oveen. Se oli samalla myös luterilaisten kirkon alku. Luterilaisuus levisi pääasiassa Saksaan ja Skandinavian maihin. Euroopan ulkopuolelle levämisen kesti vielä vuosisatoja. Roomalaiskatolinen kirkko oli tässä asiassa aktiivisempi, heidän ensimmäiset lähetysarkaajansa saapuivat Japaniin jo 1500-luvulla. Roomalaiskatolinen kirkko löysikin sieltä hedelmällisen maaperän käännyttämällä yli miljoona japanilaista. Tämä sai kuitenkin äkillisen lopun 1600-luvun lopulla, kun Japani sulki ovensa länsimaisilta vaikutuksilta; kristinusko kielletti ja kristityt joutuivat vainon kohteeksi.

Vasta vuonna 1859 Japani aukeni muulle maailmalle, jonka myötä lähetystyö jatkui – ei pelkästään roomalais- ja kreikkalaiskatolisen kirkon toimesta – vaan myös protestanttien. Alun perin protestantit saapuivat Amerikasta, mutta vuonna 1898 ensimmäinen luterilainen lähetysarkaaja saapui Tanskasta ja pari vuotta myöhemmin häntä seurasivat suomalainen pastori A.R. Welroos. Suomen Lähetyssseura perustettiin vuonna 1859 ja sen jälkeen Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistus vuonna 1873. Etenkin näiden seurojen ansiosta suomalainen lähetystyö sai jalansijaa Japanissa. Työ alkoi alunperin Nagasagissa yhteistyössä Amerikan luterilaisten lähetystyöntekijöiden kanssa. Vuonna 1905 aloittivat suomalaiset oman

den ter ere van de keizer, in woede ontstak omdat men van plan was ook zijn kerk en pastorie te versieren. Een dergelijke blasphemie was in zijn ogen onvergeeflijk en heeft dan ook niet plaats gevonden.

Toch heeft de lutherse kerk veel tot stand kunnen brengen, onder andere door verbetering van het onderwijs, kinderopvang en talrijke andere sociale projecten.

Na een aantal jaren in Iida te hebben gepredikt is de familie Salonen verhuisd naar Ironwood, Michigan. Naar dit deel van Amerika en aangrenzende staten zijn aan het begin van vorige eeuw zeer veel Finnen geëmigreerd en dominee Salonen kreeg daar een aanstelling als deken van het Finse luthers seminarie. Helaas overleed daar mijn grootmoeder Selma, door complicaties tijdens een griepepidemie, vlak na de geboorte van haar tweede zoon Veikko. Enige tijd later is de familie toch weer teruggekeerd naar Japan, waar

Mijn moeder Rauha Elizabeth Salonen. | Äitini Rauha Elizabeth Salonen.

Kaarlo Salonen predikant werd van de lutherse kerk in Ikebukuro, een wijk van Tokyo. Grootvader Salonen hertrouwde met Rosa Hytönen, een missionaris die hij nog kende uit zijn tijd in Iida, waar zij de kinderschool heeft opgericht. Rosa heeft haar rol als moeder op een voortreffelijke wijze vervuld en was bij de kinderen zeer geliefd. Zij hebben hun verdere jeugd doorgebracht in Tokyo en bezochten de Amerikaanse school aldaar.

In de aanloop naar de Tweede Wereldoorlog ontstond er in Japan een sterke stroming gericht tegen buitenlandse invloeden. Veel kerken moesten worden gesloten en een aantal lutherse predikanten werd vervolgd. Als gevolg van dit veranderde klimaat voelde de familie zich genoodzaakt het land te verlaten en is naar Finland verhuisd. Mijn grootvader was gedurende zijn verdere leven pappi in Forssa.

nen mielestään anteeksiantamatonta eikä sitä sitten tapahtunutkaan.
Luterilainen kirkko sai paljon aikaan, mm. opetuksen ja lastentarhojen tason parannemisen sekä lukemattomien muiden sosiaalisten sarojen kehittämisen suhteen.

Iidan missiötörupeaman jälkeen Salosen perhe muutti Michiganin osavaltioon Ironwoodiin. Tälle alueelle muutti viime vuosidahan alkupuolella erittäin paljon suomalaisia. Rovasti Salonen sai sieltä viran suomalaisista Luterilaisessa seminaarissa. Valitettavasti isoäitini Selma kuoli pian toisen poikansa Veikon syntymän jälkeen influenssaepidemiasta seuranneeseen komplikaatioon. Myöhempin perhe palasi takaisin Japaniin missä Kaarlo Salosesta tuli Tokiossa sijaitsevan Ikebukuron asuinalueen luterilaisen kirkon pastori. Isoisä Salonen meni naimisiin lähetysaaranaaja Rosa Hytönen kanssa. He olivat tunteneet

Na de oorlog heeft er in Japan een revival van het christendom plaats gevonden. Plotseling werd het christendom, samen met de hang naar democratie, gezien als 'stylish' en 'en vogue'. Het christendom bracht een gevoel van frisse lucht binnen in een land dat door de oorlog moreel volledig was verwoest. Hoewel het aantal christenen in Japan slechts ongeveer 1% van de bevolking uitmaakt gaat het toch om ruim een miljoen gelovigen. Hiervan zijn er ongeveer 22.000 lid van de Japanse Evangelisch-Lutherse Kerk. Er zijn 120 lutherse kerken verspreid over het land en meer dan 100 lutherse predikanten. De Finse Vereniging in Japan (Suomi-kai) heeft in 1990 een eigen kerk gesticht in het Nakano district van Tokyo en onder leiding van de Finse predikant Paavo Heikkinen wordt daar, iedere derde zondag van de maand, in het Fins gepreek. Ook vinden er Finse taallessen plaats en in de kerk bevindt zich een Finse bibliotheek.

toisensa jo lidan ajoilta, missä Rosa perusti koulun lapsille. Rosa täytti äidin roolin erinomaisesti ja lapset rakastivat häntä syvästi. Lapset viettivät koko nuoruutensa Tokiossa ja he kävivät siellä amerikkalaista koulua.

Toisen maailmansodan jälkeen Japaniin tuli taas voimakas vastavirtaus ulkomaisia vaikutteteita vastaan. Kirkkoja suljettiin ja muutamia luterilaisia pappeja vainottiin. Tämän seurauksena perhe tuli siihen tulokseen, että oli aika lähtää. He palasivat Suomeen missä isoisäni toimi pappina Forssassa.

Sotien jälkeen kristinusko koki uuden tullemisen Japaniin. Kristinusko assosioitiin demokratian kanssa ja yhtäkkiä sitä

Liturgie van de kerkdienst van 2 november 1986. | Jumalanpalveluksen liturgia, joka pidettiin 2. marraskuuta 1986. >>

Mijn moeders huis. | Äitini talo.

Toen ik, vele jaren geleden, voor een medisch congres naar Tokyo zou gaan had ik mij voorgenomen eens na te gaan of ik daar nog iets van mijn Japanse 'roots' terug zou kunnen vinden. Ik had echter weinig illusies hierover omdat Tokyo in de Wereldoorlog door de Amerikanen bijna volledig is plat gebombardeerd. Tot mijn verbazing bleken wij een hotel te hebben geboekt dat op een steenworp afstand

聖職者 ルートル 教会 週報 会員録の記念日		1986年11月2日	寄稿人
前 著	歌	/20番	式文
礼 振 式 文	リ	エ(→)	A /ページ
第一 聖 福	イザヤ	26: /~2/	A 3ページ
第二 聖 福	スルミテ	21: 9~/~1/	A 4ページ
福 音 曲	マタイ(起立)	5: /~/2	
聖 曲	167番		
聖 曲	「天國はあなたがたのもの」		牛丸 音浴郎 収西
信 徒 白 金	29/若		式文 A 8ページ
聖 曲	使徒 信条		
聖 曲	マタイ(起立)		式文 A 9ページ
聖 曲	254番		
聖 曲	「神は愛する」		式文 A 13ページ
聖 曲	(起立)		式文 A 19ページ
聖 曲	266番		
後	司		
次回の当番 烏山氏 斎藤氏 今井氏 佐藤氏 宮下義子氏			
報 告			
※ 前日曜日のバザーに皆様ご協力下さい、心から御礼申し上げます。一応の概算では、収益は7.5万円でした。私共が心と力を合わせて、教会のために働くことができましたことを、神様に深く感謝いたしました。			
※ 次回日曜日(9日)から、礼拝時に洗礼、聖餐の開催をはじめます。洗礼を実施している方、お悔いへの出席を希望される方は、牧師にご申請ください。			
※ 本日会員登録が実行されました。			

Kerkdienst van de Evangelisch-Lutherse Kerk van Japan, met dominee Ushimaru. | Pastori Ushimaruun evankelis-luterilaisen kirkon jumalanpalvelus Japanissa.

ligt van Maruyama, de straat waaraan de kerk van mijn grootvader gelegen was. Toen wij daar op een mooie zondagmorgen gingen kijken bleek dat de pastorie, waar mijn moeder haar jeugd had doorgebracht, de oorlog ongeschonden had overleefd. Ik herkende het huis van een oude foto uit de dertiger jaren en, ondanks een paar kleine veranderingen, was het nog precies hetzelfde. Alleen de kerk

pidettiin tyylikkään ja edistyksellisenä. Kristinuskon kautta saatiin uusia tuuliaan, joka oli sodankäynnistä johtuen moraalisesti raunioina. Vaikka kristityjä onkin Japanin väestöstä vain 1%, on se lukumäärältään yli miljoona henkilöä. Heistä n. 22 000 kuuluu Japanin evankelis-luterilaiseen kirkkoon. Koko maassa on yhteensä n. 120 luterilaista kirkkoa ja yli 100 pappia. Japanin suomalainen yhdistsy on perustanut vuonna 1990 oman kirkkonsa Tokion Nakanon kaupunginosaan. Siellä pidetään pastori Paavo Heikkisen johdolla joka kuukauden kolmantena sunnuntaina suomenkielinen jumalanpalvelus. Siellä pidetään myös suomenkielentunteja ja kirkolla on myös kirjasto.

Kun vuosia sitten menin erääseen lääketieteen kongressiin Tokioon, päätin etsiä "japanilaisia juuriani". Odotukseni ei välttäneet korkealla, koska Amerikkalaiset

zelf bleek destijds te zijn verwoest en is in moderne stijl herbouwd.

De Japanse dominee stond bij de deuropening om de gemeenteleden te verwelkomen en, toen ik mij voorstelde als kleinzoon van dominee Salonen, werd hij geëmotioneerd. Hij vertelde me dat hij destijds nog belijdenis had gedaan bij 'sensei' Salonen en hij beschouwde hem nog altijd als zijn geestelijke mentor. Hij bleek getrouwde te zijn met een Finse vrouw, sprak mij toe in voortreffelijk Fins, kwam regelmatig in Finland en had kort tevoren nog het graf van mijn grootvader in Forssa bezocht. Dominee Ushimara was al geruime tijd met emeritaat, maar zou die dag de dienst verzorgen omdat de huidige predikant door ziekte was verhinderd. Tijdens de dienst, die helemaal in het Japans plaats vond, meende ik een paar keer de naam Salonen te herkennen waarbij, tot mijn verbazing, de overige kerkgangers een buiging in mijn richting

olivat pommittaneet kaupungin toisen maailmansodan aikana lähet kokonaan. Yllätystekseni hotellini sijaitsi vain kiivenheitton matkan päässä Maruyamasta, kadusta minkä varrella isoisi kirkko oli sijainnut. Kulkiesani sillä kadulle eränä kauniina sunnuntaipäivänä kävi ilmi, että pappila jossa äitini oli viettänyt nuoruutensa, oli säilynyt. Tunnistin rakennuksen 30-luvulta peräisin olevasta valokuvasta ja paria muutosta lukuunottamatta se näytti vieläkin aivan samalta. Ilmeni, että kirkko sen sijaan oli tuhoutunut ja sen paikalla seisoi nyt uusi, moderni kirkkorakennus.

Japanilainen pappi seisoi kirkon ovella ottamassa seurakuntalaisia vastaan. Kun esittelini itseni hänelle olemalla pastori Salosen tyttärenpoika, hän aivan liikutti. Hän kertoit pitävänsä pastori Salosta henkisenä ohjaajaajanaan. Kävi ilmi, että hän oli naimisissa suomalaisen nai-

maakten. Pas na de dienst begreep ik dat het 2 november was en dus waren wij, uitgerekend op Allerzielen, de dag waarop de overleden voorouders worden herdacht, aanwezig in de kerk van mijn grootvader. De predikant had zijn preek blijkbaar zodanig geïmproviseerd dat hij mijn familie daarin betrok.

Na afloop van de kerkdienst dronken wij nog een glas groene thee in de consistoriekamer en bij die gelegenheid kwam een oudere heer naar mij toe. Het bleek een professor te zijn; hij introduceerde zich als de archivaris van de gemeente en vroeg ons hem te volgen naar een soort gebedsruimte boven de kerk. In die kamer, versierd met Finse en Japanse vlaggetjes en met de geur van wierook, hingen een groot aantal groepsfoto's aan de muur met Japanse en Europese personen. En op een daarvan was de familie Salonen afgebeeld. En daar stond ik dan, op Allerzielen en ruim 10.000 kilometer van

De familie Salonen, rechtsvoor Äiti, circa 1925. | Salosen perhe, etualalla Äiti noin vuodelta 1925.

huis, oog in oog met mijn Äiti, die exact 25 jaar tevoren was overleden. Op dat moment realiseerde ik me dat wonderen echt bestaan.

Sibrand Schepel

Hän osoittautui olevan professori ja hän esitti myös olevansa kunnan palvelussa oleva arkistoja. Mies pyysi meitä tulemaan mukaansa jonkinlaiseen kirkon yläosassa sijaitsevaan rukoushuoneeseen. Suitsukkeen tuoksuisen huone oli koristeltu suomalaisin ja japanilaisin lipuin ja seinillä oli kuvia eurooppalaisista ja japanilaisista henkilöistä. Yksi kuvista oli Salosen perheestä. Siellä minä sitten seisoin vainajien muistopäivänä, 10 000 kilometrin päässä kotoani silmätysten Äitini kanssa, joka oli kuollut tasavallan 25 vuotta aiemmin. Sinä hetkenä tajusin ettei ihmeiden aika ole ohi.

Sibrand Schepel
Käännös: Minna Räty

Een zomerreis in Finland in 1907 door Sylvia MacDougall-Borgström

Sylvia MacDougall, die in het Engels heeft geschreven onder het pseudoniem Paul Waineman, een naam die gebaseerd is op Väinämöinen uit de Kalevala, is in 1870 in Helsinki geboren als Sylvia Borgström. Haar vader, Emil Borgström, was een Zweedssprekende, heel rijke Fin, en haar moeder kwam uit een Schotse familie. Zij is op haar tiende jaar naar Engeland verhuisd, maar kwam daarna nog vaak in Finland. Zij trouwde later in Engeland met luitenant-kolonel Herbert MacDougall. Haar oudste dochter (Nadine MacDougall) werd later de tweede vrouw van prins Andrei Alexandrovich van Rusland (een zoon van groothertogin Xenia, de oudste zuster van tsaar Nicolaas II).

Arnold Pieterse Sylvia MacDougall heeft verschillende boeken geschreven, waaronder een verslag van een rondreis door Finland in 1907.

Ik heb een paar stukjes uit dit boek vertaald die over Helsinki gaan: de aankomst per boot in de haven van Helsinki, het oude hotel Societethuset (tegenover het centraalstation), dat nu Seurahuone heet, het restaurant Klippan op een eiland in de haven van Helsinki, de wijk Kaivopuisto (Brunspark) en een bezoek aan het Kunstmuseum Ateneum. Haar taalgebruik is nogal gezwollen en ik heb het vrij vertaald. Het geeft een interessant beeld van Helsinki in 1907, maar wel gezien door de ogen van een hele rijke dame.

In haar beschrijving van het fort Suomenlinna (Sveaborg) verwijst zij onder andere naar de, volgens de Finse geschiedschrijvers, heel lafhartige overgave

Een recente foto van fort Suomenlinna (Sveaborg). | Viimeaikainen kuva Suomenlinnasta.

Sylvia MacDougall-Borgströmin kesämatka Suomeen vuonna 1907

Sylvia MacDougall, joka kirjoitti englanniksi Kalevalan Väinämöisestä johdetulla salanimellä Paul Waineman, syntyi 1870 Helsingissä Sylvia Borgströminä. Hänen isänsä, Emil Borgström, oli äveriäs suomenruotsalainen ja hänen äitinsä oli skotlantilaista syntyperää. Hänen muutti 10-vuotiaana Englantiin, mutta yhteys Suomeen säilyi. Hänen meni naimisiin everstiluutnantti Herbert MacDougallin kanssa. Hänen vanhin tytärensä Nadine MacDougallista tuli myöhemmin Venäjän prinssi Andrei Alexandrovichin toinen vaimo (hänen äitinsä oli suurherttuatar Xenian, tsaari Nicolaas II:n vanhin sisko).

Sylvia MacDougall kirjoitti useita kirjoja, mm. matkakirjan Suomen läpi vuonna 1907. Olen käännytty muutaman Helsin-

kiä koskevan kappaleen tähän; laivalla saapumisen Helsingin satamaan, päärautatieaseman vastapäätä sijaitsevasta Seuraoneesta, Helsingin edustalla olevalassa saarella sijaitsevasta Klippan-ravintolasta, Kaivopuiston kaupunginosasta ja vierailusta Ateneumin taide museoon. Hänen kielenkäytönsä on järkyhkö ja olen käännyt sitä vapaasti. Siitä saa mielenkiintoisen kuvan vuoden 1907 Helsingistä, kylläkin rikkaan daamin silmin.

Hänen Suomenlinnan kuvailussaan hän viittaa mm. – suomalaisen historiankirjoittajien raukkamaiseksi luonnehditusta paikan luovuttamisesta venäläisten käsiin vuonna 1908 ja vuoden 1905

kehoinuksesta ryhtyä lakkoon venäläisten sotajoukkojen suunnattua kanuunansa Helsinkiä vastaan.

Sylvia MacDougall-Borgströmin Suomen kesämatkan käänökset: Saapuminen Helsinkiin

Auringon säteiden heijastuminen veteen on kaunista ja se saa sydämemme sykimmään nopeampaan tahtiin. Luulisin tämän ilmiön sykähdyttävän jokaista, joka saapuu Helsingin satamaan laivalla. Sen kauneus yllättää matkustajan joka kerta. Olen kokenut tämän useita kertoja ja joka kerta yllättää erilaisuudellaan. Ensin kaukunki on näkymättömässä, kunnes sen siluetti avautuu kahden kapeikon, luonnon muovaamien gratiittiseinämien ohitukseen jälkeen. Tämä kapeikkoreitti on ainut laivareitti tähän maailman hienoimpaan

satamaan. Nimi "Pohjolan avain" onkin paikkaa hyvin kuvaava. Tämä sisäsatama on niin suuri, että kaikki maailman alukset mahtuisivat sinne. Mutta niiden täytyisi odottaa vuoroaan kapeikossa, ennenkuin ne pääsisivät sinne. Satamaa reunustavat useat kalliosaaret, mistä yhdelle on rakenettu Suomenlinnan merilinnoitus.

Linnoitusta alettiin rakentaa alunperin vuonna 1748 annetusta Ruotsin kuninkaan käskystä ja rakentaminen aloitettiin 1749 sotamarsalkka kreivi Augustin Ehrensvärdin johdolla. Myöhemmin hänet haudattiin pääsaarelle. Joskus kun myrskyää, tummat sadepilvet leijuvat taivaalla ja korkeat laineet tyrskyväät kalliorantaa vasten, hanen kerrotaan näkyvän nojaamassa linnoituksen seinämää vasten tähyilemässä ulapalle merelle, joka sykkii yhtä myrkyisesti kuin hänen sydämensäkin silloin

aan de Russen in 1808 en het oproer en de stakingen in 1905, waarbij het Russische garnizoen in het fort de kanonnen op Helsinki had gericht.

Vertaalde teksten uit een zomerreis in Finland door Sylvia MacDougall-Borgström:

Aankomst in Helsinki

Wanneer de zon op het water schijnt is dit altijd prachtig en laat het onze harten harder kloppen. Ik denk dat iedereen die voor het eerst de haven van Helsinki binnenvaart, hier intens van onder de indruk raakt. Ik ben vaak de haven ingevaren en iedere keer is dit weer anders. Het is steeds weer een verrassing voor de reiziger. De stad is onzichtbaar totdat je door de wonderbaarlijke nauwe doorgang bent gevaren die de natuur heeft uitgesneden tussen twee kale muren van granaat en de enige in- en uitgang vormt van de meest indrukwekkende haven van de

wereld. Het wordt daarom heel treffend de ‘Sleutel van het Noorden’ genoemd. De oppervlakte van deze binnenhaven is zo groot dat alle vloten van de wereld er samen een plaats zouden kunnen vinden. Maar toch zouden ze één voor één de nauwe doorgang moeten passeren. En de doorgang is zo nauw dat schepen die de haven in- en uitvaren ook op hun beurt zouden moeten wachten, omdat twee schepen daar niet tegelijk doorheen kunnen. Aan de zeezijde is de haven afgesloten door grote rotseilanden, waar het bekende fort Sveaborg (Suomenlinna) op is gebouwd.

Het fort is oorspronkelijk in opdracht van de Zweedse koning in 1748 en 1749 gebouwd onder leiding van veldmaarschalk graaf Augustin Ehrensvärd, die op het hoofdeiland is begraven. Soms wordt verteld dat wanneer tijdens een storm de wolken laag overvliegen en hoge golven op de ongenaakbare rotsen klotsen, de

kun hän vielä oli elossa. Hän makaa yksinäisyydessä haudassaan myrskyn pauhatussa sen ympärillä. Haudan pääällä liehuu hänen kuolemansa myötä ulkomaalainen lippu, joka on siellä ihmiskunnan suurimman vihollisen, maanpetoksen takia. Suomen poika on häpäissyt äitinsä sydämen raottamalla maansa oven viholliselle. Sinä aamuna vuonna 1808, melkein sata vuotta sitten, olivat meren aaltojen päriseet painan kallioita vasten kuin suomalaiset äitiens kynneleitä. Äideille isänmaan kunnian menetys oli melkein pahempi kuin heidän omien poikiensa kaatuminen.

Viime aikoina on ollut vaikeaa saada lupaa linnoituksessa käytiä varten. Paitan näkeminen onnistuukin parhaiten, jos siitä menee laivalla ohi. Se näyttää erikoiselta suurine kanuunamäärineen. Muistan lapsena kävelleeni sinne jääti pitkin, mikä sai “Pohjolan Avaimen” tuntumaan siltä, kuin se olisi paljon lähempänä. Siihen

veldmaarschalk te zien is, leunend op de vestingwerken, waarbij hij uitkijkt over de zee, de zee die even hard bonkt als eens zijn onstuimige hart. Hij ligt in een eenzaam graf onder het gebulder van de storm, waarboven een buitenlandse vlag is uitgerold, een vlag die daar als het ware na zijn dood is geplant door de grootste vijand van de mensheid, het verraad. Een Finse zoon heeft het hart van de moeder die hem gebaard heeft, beschaamd door stilletjes de deur van zijn land te openen voor de vijand. Die morgen in 1808, bijna honderd jaar geleden, waren de spatten van de golven die tegen de graniëten muren aansloegen, de tranen van de Finse moeders die huilden om het verlies van iets dat voor hen belangrijker was dan het leven van hun zoons, de eer van hun land.

De laatste jaren is het moeilijk geweest om toestemming te krijgen het fort te bezoeken; daarom is het tegenwoordig

aikaan ei kukaan pelänyt kanuunoita ja minä leikin piilosta kanuunkuulakasojen takana. Luulin että ne oli kasattu sinne leikkimistä varten. Mutta voin kuvitella nykyajan lasten ajattelevan niistä jotain aivan toista: he muistavat, miten nämä kanuunat eivät kaksi vuotta sitten olleet mitään leikkikaluja, vaan vaarallisitia vihollisia, jotka 48 tunnin ajan olivat tähdättynä Helsingin viattomia asukkaita kohti.

Kun höyrylävämme lipui hitaasti linnoituksen ohi, siellä pidettiin samaan aikaan ampumaharjoitukset. Laukaukset kaikuivat kallioseinamasta toiseen. Kuulin nuoren suomalaisytön toteavan, miten hän vihaa näitä kanuunoita. Halusin rauhoittaa häntä sanomalla etteivät ne ole niin vaarallisia. “Eivät ne olekaan tällä hetkellä”, hän vastasi nopeasti. Ystäväni saapui paikalle mikä lopetti keskustelumme. Mutta ymmärsin hyvin mitä hän lauseelaan tarkoitti.

de beste manier om vanaf een passende boot er een glimp van op te vangen. Het staat vol met kanonnen en biedt een heel bijzondere aanblik. Ik herinner mij dat ik als kind naar het fort ben gelopen over het ijs, dat de ‘Sleutel van het Noorden’ op een speciale manier dichter bij de stad leek te brengen. In die tijd was niemand bang voor de kanonnen en ik speelde verstoppertje achter de opgestapelde kanonskogels, waarvan ik dacht dat deze speciaal voor mij daar waren neergezet. Maar ik kan mij voorstellen dat de tegenwoordige kinderen daar op een andere manier naar kijken: zij herinneren zich dat twee jaar geleden deze kanonnen geen speelgoed waren, maar gevvaarlijke vijanden, die achtenveertig uur met hun donkere lopen gericht waren op de vreedzame burgers van Helsinki.

Toen onze stoomboot langzaam langs het fort voer, waren daar schietoefeningen aan de gang, en salvo na salvo weergalmde

Veldmaarschalk Graaf Augustin Ehrensvärd (1710-1772), de ontwerper van fort Suomenlinna (Sveaborg). | Suomenlinnan suunnittelija, kenttämarsalkka Graaf Augustin Ehrensvärd (1710-1772).

Het praalgraf van veldmaarschalk Graaf Augustin Ehrensvärd op het hoofdeiland van fort Suomenlinna (Sveaborg). | Kreivi Augustin Ehrensvärdin hauta Suomenlinnan pääsaarella.

Lähestymme rantaviivaa ja rannalla värikäisiin kesämekkoihin sonnistautuneet naiset vilkuttivat aurinkovarjoineen ne-

De haven van Helsinki in 1907. | Helsingin satama 1907.

van rots naar rots. Een jong Fins meisje, dat dicht bij mij stond, draaide zich om en zei:

"Oh, wat heb ik een hekel aan deze kanonnen".

"Zij zijn tamelijk ongevaarlijk", stelde ik haar gerust.

"Ja , nu", antwoordde ze snel.

Een vriend liep naar mij toe en onderbrak ons gesprek, maar ik begreep haar opmerking heel goed.

Een oude foto van hotel Societetshuset (Seurahuone) in Helsinki. | Vanha kuva Helsingin Seurahuoneesta.

näliinoilla rantautuvalle höyrylaivalle. He näyttivät etempää katsottuna värikäältä kukkamereltä mustia varastorakennuksia vasten. Jokainen suolainen saapuja odotti, että heitä oltaisiin vastassa suurella ystävä- ja sukulaisjoukolla, joihin saapuminen sitten tekisi vaikutuksen. Siitä johtuu ainai-

De kustlijn kwam steeds duidelijker in zicht en snel kon ik de vrolijk gekleurde zomerkleding van de vrouwen onderscheiden, die met hun parasols en zakdoeken wuifden naar het binnenvarende stoomschip. Zij leken op een kleurige bloemenrij tegenover de ouderwetse, zwarte pakhuizen langs de kade. In Finland verwacht iedere reiziger opgewacht te worden door een zo groot mogelijke schare familieleden en kennissen, die hij of zij kan optrommelen. Daarom is er bij de aankomst van een grote stoomboot altijd een grote menige mensen aanwezig. Mijn klein, blauwogig meisje, had kennelijk haar angst voor de kanonnen overwonnen en knikte en lachte van rechts naar links, alsof iedereen op de kade een kennis van haar was.

Societetshuset (Seurahuone):

Nadat ik een taxi had genomen, werd ik naar de luxueuze kamers gebracht die voor

nen suuri ihmismäärä höyrylaivan saapuessa satamaan. Pieni sinisilmäinen edellä mainittu tytönenkin unohti kanuunojen pelottavuuden ja hän huiskutti ja nyökyteli vastaan tulijoille aivan kuin he kaikki olisivat saapuneet vain häntä varten.

Seurahuone (Societetshuset)

Otin taksin joka vei minut Helsingin hienoimpaan hotelliin Seurahuoneelle varaa-mani luksusuokan hotelliuhoneeseen.

Seurahuone oli juuri kunnostettu ja sisustukset oli uusittu. Huoneet ovat tilavia ensimmäisen luokan hotellin mukavuukseen yhtä seikkaa lukuunottamatta. Huoneissa ei ole omaa kylpyhuonetta. Jos haluaa kylpyyn, se pitää tilata puoli tuntia aikaisemmin niin että kylpyhuone lämpenee tarpeeksi lämpimäksi ja että paikalle ehditään tuoda kasapäin pyyhkeitä ja lakanoida. Asiakkaiden odotetaan tarvitsevan niitit tässä määrin.

mij waren gereserveerd in het Societetshuset, het belangrijkste hotel in Helsinki.

Het Societetshuset is kortgeleden gerenoveerd en opnieuw ingericht. De kamers zijn groot en hebben allemaal het comfort van een eerste klas hotel, met één uitzondering, de badkamers zijn niet verbonden met de hotelkamers. Wanneer iemand een bad wil nemen moet dit een half uur van te voren worden besteld, zodat de kamer kan worden verwarmd en het grote aantal handdoeken en lakens kan worden gebracht dat nodig gevonden wordt voor het comfort van de badgast. In deze luxueuze Finse badkamers staat ook een bank die is bedekt door sneeuwwitte linnen doeken waarop je na zo een bad kan uitrusten. Een andere, nogal bijzondere nieuwigheid in Britse ogen, is de aanwezigheid van een wasvrouw, gekleed in een helrode, fijn geweven jurk met korte mouwen en een wit schort, gewapend met een grote, gladde

Useat matkustavat ulkomaille saadakseen uusia vaikutteliaita. Joskus ne voivat olla liian radikaaleja, mutta jotkut asiat saattavat myös olla samankaltaisia. Yksi niistä on jämpää kello neljän ateriointi Englannissa uskoakseni kuningatar Annaen ajoilta 1700-luvun alkupuolelta, asia mikä on tapana myös Suomessa.

Klippan

Päätin nauttia ensimmäisen illallisen Helsingissä Euroopan täydellisimmässä kesärvaintolassa. Klippan on rakennettu kalliosaarelle joka on linnoituksen ja kaupungin välissä. Verannalta katsottaessa merelle pään tuntuu kuin olisi Nooan Arkissa koska maata ei ole ollenkaan näkyvissä jalkojen alla. Voisi luulla, että talo kelluu veden päällä. Nämä on fantastinen ja luulen, että joku joka on menetänyt makunsa liasta illallisilla käyneestä, saa makunsa takaisin merinäkymän

handschoen die gemaakt is van houtvezels en maar een keer gebruikt kan worden. Ze schrobt je daar mee op een manier die je herinnert aan je kindertijd.

Veel mensen reizen naar het buitenland om nieuwe indrukken op te doen en wanneer het bovenstaande te drastisch wordt bevonden, zijn er nog veel andere zaken. Een daarvan is om vier uur 's middags te dineren, het deftige tijdstip in Engeland in de tijd, geloof ik, toen koningin Anne regeerde in het begin van de achtende eeuw, en dat nog steeds een gewoonte is in Finland.

Klippan

Voor mijn eerste diner in Helsinki besloot ik naar het meest ideale zomerrestaurant van Europa te gaan. Het heet Klippan en is gebouwd op de top van een rotseiland dat tussen het fort en de stad in ligt. Vanaf de brede veranda's waarmee het aan alle kanten is omgeven, kan je je makkelijk voor-

vaikutuksesta. Klippanin lähellä on saari, jossa on Helsingin huomattavin pursiseura Helsinki Jachtclub. Pienet höyrylaivat kulkevat parin minuutin välein paikan ohi. Klippan on varmasti Helsingin suosituin kesäraavintola. Sieltä käsin ei voi olla tajumatta kuinka suotuisalla luonnon muovaamalla paikalla Suomen pääkaupunki sijaitsekaan kolmella puolellaan meri ja kalliosaarten suojaamana niin että laivat voivat turvallisesti saapua tähän luonnon muovaamaan satamaan.

Nykäyä Helsinki leveine katuineen, korkeine rakennuksineen ja puistoineen ovat uutta aikaa. Vanha Helsinki on hänivinyt melkein kokonaan uuden alle. Klippanin modernilla lasiterassilla on vaikea kuvitella matalia yksikerroksisia puutaloja, jotka sijaitsivat samalla paikalla vielä isoäitiemme nuoruuden aikana. Vanhemman sukupolven mukaan Helsinki ei ole enää entisensä. Ennen ihmiset osasivat

stellen dat het hele gebouw een moderne Ark van Noach is die op het water drijft. Het uitzicht is fantastisch en ik denk dat iemand die veel dineert, en wat afgestompt kan zijn geraakt, zijn of haar diepste gevoel voor smaak terugkrijgt door de schitterende uitstraling van de zee. Vlakbij Klippan ligt op een eiland de vooraanstaande Helsinki Jachtclub. Kleine stoombootjes varen iedere paar minuten voorbij. Klippan is zeker het meest populaire zomerrestaurant van Helsinki en vandaar realiseer je je pas echt hoe bijzonder de natuurlijke ligging is van de hoofdstad van Finland, aan drie kanten omringd door de zee en toch zo veilig beschermd door een rij rotseilanden, zodat alle schepen veilig kunnen ankeren binnen deze natuurlijk gevormde haven.

Het tegenwoordige Helsinki met de brede straten, hoge gebouwen en parken is iets van de laatste tijd. Het oude

Helsinki is bijna helemaal verdwenen en vanaf de moderne, door glas omgeven veranda's van Klippan, is het moeilijk om nog een beeld te vormen van de lage houten eenverdieping huizen, die er nog stonden toen onze grootmoeders jong waren. De oudere generatie vertelt ons dat het tegenwoordige Helsinki, hoewel nieuw en imposant, sociaal niet vergeleken kan worden met wat het was in hun jeugd. De mensen wisten toen nog hoe zij zich konden amuseren, en de bals en feesten wisselden elkaar af in hoog tempo. Indertijd waren er nog, in plaats van de helle elektrische verlichting die de stad tegenwoordig als het ware overspoelt, fakkeldragers met zwaaiende toortsen die voor lichtpuntjes zorgden in de duisternis van de lange winternachten. Vanaf hun plompe slee's met versleten kussens, die tegenwoordig alleen nog maar te vin-

den zijn op oude zolders, werden ze alleen verlicht door de stralen van de maan.

De jonge mensen in het moderne Helsinki hebben een hekel aan de vrolijke uitspattingen van hun grootmoeders. Zij geven de voorkeur aan sport in de buitenlucht in plaats van de langzame maten van ouderwetse dansen. Jonge meisjes doen er van alles aan om een witte studentenpet te mogen dragen. De studie heeft de vrolijke tijdsbesteding van vroeger in de hoofdstad verdrongen en het verlangen naar onafhankelijkheid leeft in alle rangen en standen. De dochters uit goede families die zo een twee generaties geleden er nog niet aan dachten om hun schone vingers vuil te maken door te werken, zijn nu ontvreden wanneer ze geen werk kunnen vinden bij een bank of een kantoor. Deze grote wens om onafhankelijk te zijn is de meest onverwachte ontwikkeling gedurende de laatste jaren en heeft onze maatschappij geruïneerd. Ja, er zijn veel toneelvoorstel-

lingen en concerten tijdens het herfst- en winterseizoen en families gaan vaak bij elkaar op bezoek. Maar het grote aantal bals en maskerades, en de open gastvrijheid uit het verleden, zijn voorbij en dat geldt ook voor de mode van de lage uitgesneden jurken en de bloemenkransen van de vorige generaties. Nog onlangs vertelde een jong meisje uit een rijke familie mij dat zij nog nooit een decolleté had gedragen. In Finland staan wij boven dit soort ijdelheden", zei ze lachend.

Dit meisje is typisch voor het tegenwoordige Finland.

Ik erger mij aan dit moderne Helsinki, het is zo pijnlijk alledaags en onromantisch.

Brunspark (Kaivopuisto):

Vanaf de in het zonlicht blakerende veranda's van Klippan, terwijl ik luister naar de muziek van een Napolitaans orkest, dat oude bekende melodieën speelt met

Een recente foto van het huis waarin de ambassade van Groot-Brittannië is gevestigd in Helsinki in het Kaivopuisto (Brunspark). In dit huis heeft de schrijfster Sylvia MacDougall-Borgström in haar jeugd gewoond. | Viimeainen kuva Iso-Britannian suurlähetystöstä Kaivopuistossa. Sylvia MacDougall-Borgströmin entinen kotitalo.

juhlia, tanssiaisia ja muita juhlia järjestettiin solkenaan. Ennen oli myös kirkkaiden sähkövalojen sijaan tulenkantajia roihuvine soihtuineen valaistakseen pimeitä talviötä. Kuunvalo huolehti rekireittien valaistuksesta.

Helsingin nuoriso ei jaksa innostua vanhemman sukupolven hehkutuksista. He urheilevat mieluummin ulkoilmassa hitaiden vanhanaikaisten tanssiaskielien sijasta. Nuoret naiset tekevät kaikkensa saavuttaakseen valkoisen ylioppilaslakin. Opiskelu on syrjäyttyäni aiemmat pääkaupungin iloiset ajanvietteet ja itsenäisyden tavoittelut on saanut kannatusta kaikissa yhteiskuntaluokissa. Parempien perheiden tyttäret, jotka muutama sukupolvi sitten eivät olisi mistään hinnasta halunnet liata käsiään työnteolla, ovat nyt tyytymättömiä jos he eivät saa töitä paankista tai konttorista. Tämä viime vuosien itsenäisyden kaipuu oli ennalta arvaama-

tonta ja se on turmellut yhteiskuntamme. Myönnettäköön, että syksyisin ja talvisin käydään paljon näyttelyissä ja konserteissa ja perheet vierailevat usen toisen toistensa luona. Mutta menneiden suku-

Een recente foto van restaurant Klippan in de haven van Helsinki. | Viimeainen kuva Klippanin satamasta Helsingissä.

Een recente foto van het kunstmuseum Ateneum in Helsinki. | Viimeaiskainen kuva Ateneumista Helsingissä.

veel temperament en bravoure, is het makkelijk te geloven dat de lichtvoetigheid van het Zuiden hier toonaangevend is in plaats van de melancholie van het Noorden. Iedereen om mij heen zag er zo fris en gelukkig uit. Een jong meisje, vlak

bij mij, lachte vrolijk en haar lach leek een combinatie van jeugd en geluk.

Ik keek langs haar heen, over het water naar de mooie bomen van het Brunspark, het park dat in het midden van de vorige eeuw is veranderd van een onbewoonde

lin hiljattain nuoren rikkaasta perheestä lähtöisin olevan tytön kertovan, ettei hän vielä koskaan ole pukeutunut avaokaulaukkoiseen pukuun. Hän kertoii naurauen, että Suomessa me olemme tällaisen turhamaisuuden yläpuolella. Tämä tytöö edustaa typillistä nykyajan suomalaisista.

Minua tällainen moderni Helsinki ärssytää, se on niin kipeän arkipäiväistä ja epäromantista.

Kaivopuisto (Brunspark)

Klippanin auringossa kylpeväällä terassilla, napolilaisen orkesterin soittaessa temperamenttisesti vanhoja tuttuja melodioita, on helppo uskoa että etelän kevytkenkäisyys vie voiton pohjoisille melankolioille. Kaikki näyttivät niin raikkaalta ja onnelliselta. Nuori tytöö nauroi lähelläni iloisesti ja hänen naurussaan soi nuoruuus ja onni.

Katselin heidän ohitseen veden toisella puolella olevia Kaivopuiston komeita

Kaivopuisto (2014).

polvien lukuisat tanssiaiset, naamiaiset ja avoin vieraanvaraisuus ovat mennyttä samoin kuin muoti avokaula-aukkosine pukuineen ja kukkanopeleineen. Kuu-

rots in een prachtig toevluchtsoord, waar de inwoners van Helsinki zomers volop van kunnen genieten. Een groot aantal landhuizen en zwemgelegenheden zijn hier gebouwd en in 1848 is er een casino geopend. Vanaf die tijd tot in het begin van de zeventiger jaren was het Brunspark hetje van het, maar daarna is het wat minder populair geworden. Het oude casino bestaat nog steeds, maar het wordt tegenwoordig gebruikt als een zomerrestaurant en een openluchttheater, waar operettes en allerlei andere variété's worden opgevoerd, die over het algemeen worden bezocht door Russische marine officieren. Er liggen altijd kruisers en torpedojagers voor anker in de haven van Helsinki tijdens het seizoen dat de zee niet bevroren is. Er zijn tegenwoordig zo veel huizen rondom het park gebouwd dat er nauwelijks meer een grens is tussen stad en park. Grote stenen huizen zijn gebouwd naast de oude houten villa's en het prachtige landelijke

puita. Puisto oli viime vuosisadan puoleen väliin saakka asumatonta kalliorantaa. Nyt se on paikka minne Helsingin asukkaat voivat tulla nauttimaan kesästä. Sinne rakennettiin paviljonkeja ja uimapaikkoja sekä vuonna 1848 kasinorakennus. Niiltä ajoilta saman vuosisadan 70-luvulle saakka se oli tärkeä silmäätekevien näyttäytymispaiikkana, minkä jälkeen se menetti tärkeän asemansa. Vanha kasinorakennus on siellä nykyisin, mutta sitä käytetään kesäravintolana ja ulkoilmateatterina jossa esitetään operetteja ja varietee-esityksiä joissa käy pääasiassa venäläisiä laivastoupseereja. Helsingin satamassa on sulan veden aikaan ankkuoituna aina risteilyaluksia ja torpedolaivoja. Puiston ympäälle on rakennettu niin paljon, että puiston ja kaupungin raja on häivennyt. Suuria kivitaloja on ilmestynyt vanhojen puisten paviljonkien väliin ja Kaivopuiston rauha on mennyttä. Mutta leveä lehmuskuja, jonka päässä avau-

karakter van het Brunspark is snel aan het verdwijnen. Maar de grote brede laan met de mooie lindes is er nog, met het bijzonder mooie uitzicht over de zee aan het eind. Ook is de oude villa er nog, die zo dicht bij de oever is gebouwd, dat het er op lijkt dat die tegen het water aan staat.

Ateneum

Het kunstmuseum Ateneum is een van de meest indrukwekkende gebouwen in de stad. Het is in de renaissance stijl gebouwd van grote blokken Fins graniët met prachtig gedecoreerde buitengevels. Binnen in het gebouw zijn hoge zalen en leidt een indrukwekkende marmeren trap van de vestibule naar de eerste verdieping, die is gereserveerd voor de Finse kunstcollectie. Een heel bijzonder schilderij is daar het historische taferel van Albert Edelfelt over graaf Karel van Zweden naast de baar van zijn vijand graaf Carel Flemming, de commandant van het

tuu hieno merinäköala, on siellä vieläkin. Myöskin se huvila, joka on rakennettu niin lähelle rantaa että sieltä katsottuna näyttää kuin se koskettaisi vettä.

Ateneum

Ateneumin taidemuseo on kaupungin yksi merkittävimmistä rakennuksista. Se on rakennettu renessanssityylin mukaisesti suurista suomalaisista graniittijärkeistä ja sen julkisivu on taidokkaasti koristeltu. Rakennuksen salit ovat korkeita ja eteisen huomiota herättävät marmoriraput johtavat toiseen kerrokseen jossa suomalainen taidekokoelma on nähtävillä. Mainittakoon niistä erityisen merkittävä Albert Edelfeltin historia-aiheinen maalaus, jossa Kaarle-herttu herja vihamiehensä, Turun Linnan päälikön, Klaus Flemingin, ruumista. Pieni mustavalkoinen valokuva antaa vain laimean kuvan maalauskseen voimasta, koska värit ovat

kasteel in Turku. Een (zwart-wit) foto van dit schilderij geeft maar een klein deel weer van de kracht van dit schilderij omdat de kleuren zo fantastisch zijn. Edelfelt heeft dit schilderij geschilderd voordat hij beroemd was, maar ik denk dat dit zijn meest indrukwekkende kunstwerk is.

De laatste keer dat ik Edelfelt heb ontmoet was zes jaar geleden tijdens een diner in Helsinki. Door zijn beleefd manieren en zijn opvallende uiterlijk viel hij op in ieder gezelschap en hij was bij iedereen geliefd.

Ik herinner mij nog goed een avond in 1902. Walter Runeberg was daar, de beeldhouwer en zoon van de schrijver en dichter Johan Ludvig Runeberg, met zijn 'leeuwachtige' witte haar en zijn fijn gevormde gezicht. Hij sprak bemoedigende woorden tot een nieuwe generatie arties-

ten. Naast hem stond Jean Sibelius, die ook nog niet algemeen bekend was.

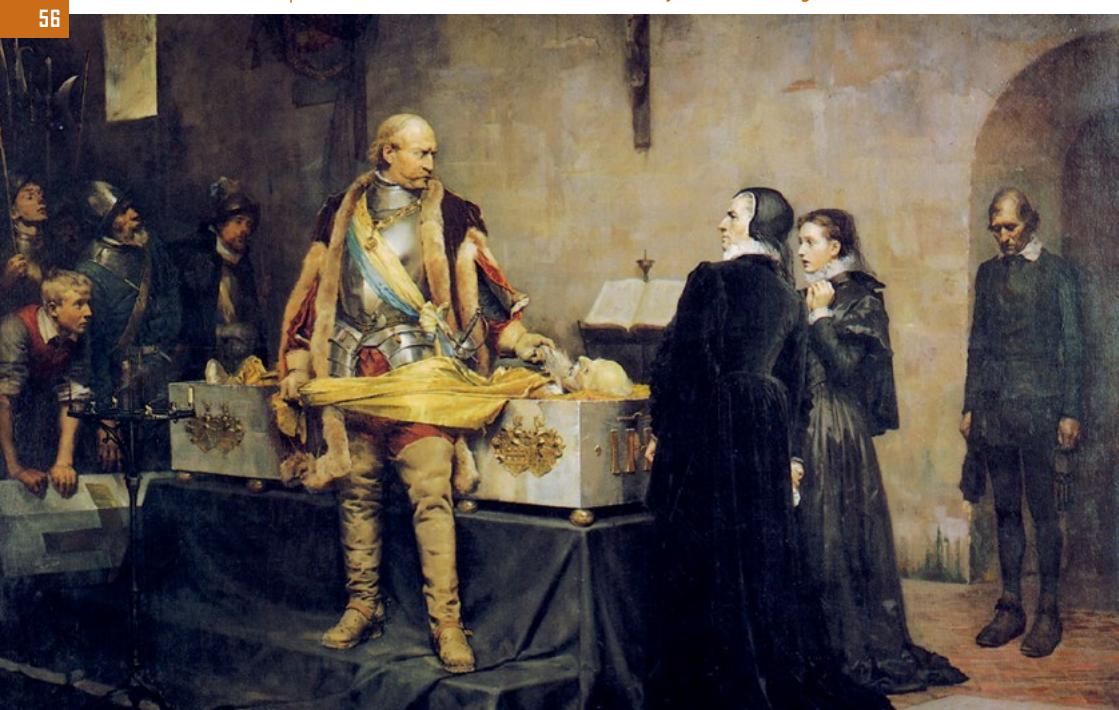
Het was een vreemde gewaarwording dat, na het schilderij van Edelfelt, ik het meest getroffen werd door het grimmige schilderij van Eero Järnefelt waarop kreupelhout wordt afgebrand. Hij is een van Finland's meest realistische levende schilders. Dat schilderij, hoewel het astotelijk is, kan je niet zo maar passeren. Het is een gevecht tussen de mens en de natuur.

Arnold Pieterse

Literatuur | Lähteet

Waineman, Paul (1908). A summer tour in Finland. Methuen & Co., London.

Het schilderij 'Kaarle-hertua herjaan Klaus Flemingin ruumi' ('Hertog Karel beschimpt het lijk van Klaus Fleming') uit 1878 van Albert Edelfelt. | Albert Edelfeltin maalaus 'Kaarle-hertua herjaan Klaus Flemingin ruumista' vuodelta 1878.

Het schilderij 'Raatajat rahanalaiset' ('De loonslaven') uit 1893 van Eero Järnefelt. | Eero Järnefeltin maalaus 'Raatajat rahanalaiset' vuodelta 1893.

todellisuudessa niin upeat. Edelfelt mää-lasi sen ennen kuin hänestä tuli tunnettu, mutta minusta se on hänen merkittävin maalauskensa.

Tapasin Edelfeltin viimeksi kuusi vuotta sitten erällä illallisella Helsingissä. Kohteliaan käytöksensä ja huomiota herättävan ulkonäkönsä ansiosta hän oli merkille pantava ilmestys missä tahansa ryhmässä ja ihmiset pitivät hänestä.

Muistan vuoden 1902 illan hyvin. Walter Runeberg, kuvanveistäjä ja Johan Ludvig Runebergin poika, oli myös paikalla valkoisine "leijonanharrjisine" hiiksineen ja hienopäritseisine kasvoineen. Hän puhui kannustavia sanoja uuden sukupolven taiteilijoille. Hänen vierellään seisoi – vielä silloin suurelle yleisölle tuntematon – Jean Sibelius.

Tuntui kummalliselta miten Edelfeltin maalauskseen jälkeen minua sykahdytti seuraavaksi eniten Eero Järnefeltin maalaus, jossa poltetaan kaskea. Hän on yksi Suomen naturalistisimmista elossa olevista taiteilijoista. Sitä maalausta ei surkeutta kuvaavasta aiheestaan huolimatta voi si-vuuttaa. Se on ihmisen ja luonnon välistä taistelua.

Arnold Pieterse
Käännös: Minna Räty

Carel
van
Bruggen

Thee bij café Argos

In het begin van de zomer dronken we op een doordeweekse middag thee bij café Argos. We aten er een gebakje bij, iets met appel. Heel smakelijk. Café Argos is gesitueerd op de derde verdieping van het warenhuis Stockmann in Helsinki. We hadden een wandeling gemaakt die begon in de parkeerkelder van het warenhuis en die ons via de Pohjoisesplanadi, Senaatintori, Kauppatori en het Esplanadepark weer terug bracht bij Stockmann. Het was al weer bijna een jaar geleden dat we door een zomers Helsinki hadden gewandeld en het viel ons deze keer niet mee. Dat kan best aan ons gelegen hebben. Misschien waren wij nog in de overgangsfase tussen Nederland en Finland en waren wij nog niet helemaal ingeburgerd. Het was mooi weer, daar niet van. De ter-

rassen zaten vol mensen, overal liepen en zaten toeristen, veel Chinezen en Japaners. Ook Helsinki is een echte toeristenstad geworden. Op zich is dat niet erg. Met die toeristenmensen is niets mis. Niemand viel ons lastig of zo, maar de stad en dan vooral het centrum verandert er wel door. Restaurants, cafés en terrassen bepalen steeds meer het straatbeeld en de winkels daar, zoals die van Louis Vuitton bijvoorbeeld, richten zich steeds meer op de toerist met de creditkaart. Ook de markt aan de haven, Kauppatori, is een echte toeristenmarkt geworden waar vooral allerlei traditionele Finse huisvlijt verkocht wordt. Leuke spullen dat wel.

Enthousiast om als toerist tussen de andere toeristen te gaan zitten waren we er niet van geworden. Vandaar dat we terug

gingen naar Stockmann en kozen voor Café Argos. Een wat ouderwetse gelegenheid waar vooral winkelende dames op leeftijd koffie, thee, fris of een wijnstje komen drinken en vrijwel iedereen eet daar iets lekkers bij.

En zoals ik dacht dat het zou zijn, was het ook. Het aantal mannen was op de vingers van één hand te tellen. De tafeltjes bij het raam waren zonder uitzondering bezet door oudere dames. Wij gingen op de bank tegen de achterwand zitten, dronken onze thee, aten ons gebakje en keken met plezier naar de druk pratende dames.

Na enige tijd verscheen er een forse man die, zo veronderstel ik, een Finse kunstenaar was. Zo zag hij er namelijk uit. Finse kunstenaars hebben nog meer dan Nederlandse de behoefte zich naar de buitenwereld toe nadrukkelijk als zodanig

te manifesteren. De Finse kunstenaar-architect bijvoorbeeld bij wie ik een aantal jaren werkte, kleedde zich in de zomertijd altijd totaal in het wit: witte schoenen, witte sokken, witte broek, witte riem en uiteraard een wit overhemd en een wit jasje. Iedere dag wit totdat op zekere dag in september de herfst begon en hij zich geheel in het mosgroen stak.

Maar goed, nu weer even terug naar die bijzonder uitziende bezoeker van Café

Teellä Café Argoksessa

Kesän alussa joimme eräänä iltapäivänä keskellä viikkoa teet Café Argokseen. Söimme myös omenaleivonnaiset. Tosi maukaat. Café Argos sijaitsee Helsingissä Stockmannin tavaratalon kolmannessa kerroksessa. Olimme tehneet kävelykierroksen, joka alkoi tavaratalon parkkikellarista ja Pohjoisesplanadin, Senaatintorin, Kauppatorin ja Esplanadi-puiston kautta toi meidät takaisin Stockmannille.

Sitä oli taas jo melkein vuosi kulunut kun viimeksi olimme kävelleet kesäisessä Helsingissä, eikä se tällä kertaa meitä oikein miellyttänyt. Se kyllä voi johtua meistä itsetästämme. Ehkä olimme ylimenovaiheessa Alankomaiden ja Suomen väillä, emmekä olleet vielä oikein kotiutuneet. Ilma

oli kaunis, ei siis siinä syytä. Terassit olivat täynnäihmisiä, joka paikassa käveli ja istui turisteja, paljon kiinalaisia ja japanilaisia. Helsingistäkin on tullut oikea turistikupunki. Ei siinä sinänsä mitään pahaa. Ei turisti-ihmisissä ole mitään vikaa. Kuukaan ei aiheuttanut meille minkäänlaisia hankaluksia, mutta kaupunki ja varsinakin keskusta kyllä muuttuu. Ravintolat, kahvilat ja terassit hallitsevat ennenmässä määrin katukuva ja kaupat siellä, kuten esimerkiksi Louis Vuittonin, suuntautuvat yhä enemmän turisteihin luottokortteineen. Myös Kauppatori satamassa on muuttunut oikeaksi turistitoriksi, missä myydään ennen kaikkea perinteistä suomalaisista käsiteollisuustuotteita. Kivoja kapineita sinänsä.

Meitä ei huvittanut mennä turistina muiten turistien sekaan istumaan. Siksi menimme takaisin Stockmannille ja valitsimme Café Argoksen, vähän vanhanaikaisen paikan, johon etenkin vähän iäkkäämmät ostoksilla käyvä naiset tulevat juomaan kahvia, teetä, virvotusjuomia tai lasin viiniä ja melkein jokainen ottaa jotain herkkuleivonnaista sen kanssa.

Ja niin olikin kuten olin ajatellut. Miesten lukumäärä oli yhden käden sormilla laskettavissa. Joka ikitessä ikkunapöydässä oli vanhempia naishenkilöitä. Me menimme istumaan penkille takaseinän vierelle, nautimme teememe ja leivoksemme ja katseilimme huvittuneena vilkkaasti keskustelevia rouvia.

Jonkin ajan kuluttua ilmestyi paikalle kookas mies, jonka arvelin olevan suomalainen taiteilija. Siltä hän nimitti näytti. Suomalaisilla taiteilijoilla on vielä enemmän kuin hollantilaisilla tarvetta selvästi näyttää ulkomailmalle olevansa taiteilija. Esimerkiksi suomalainen taiteilija-arkkitehti, jonka toimistossa olin töissä muutamia vuosia, pukeutui kesäaikana aina ihan valkoisiin: valkoiset kengät, valkoiset sukat, valkoiset housut ja vyökin ja tietysti valkoiset paita ja takki. Joka päivä valkoisissa kunnes jonaan päivänä syyskuussa alkoi syksy ja hän vaihtoi väriä kokonaan sammalenvihreään.

Se sitä, palaan vielä siihen erikoiselta näyttävään Café Argoksen asiakkaiseen. Miehellä oli paksu, harmahtava pitkä tuk-

Argos. De man had een volle bos, grauw, lang haar dat tot op zijn schouders viel. Hij droeg een tuinbroek van helderblauwe spijkerbroekenstof. Onder de bretellen van zijn tuinbroek droeg ie een eveneens helderblauw spijkerjasje, waardoor zijn outfit op een uniform begon te lijken. Om zijn hals had ie een kleurig sjaaltje geknoopt dat in twee rechte stukjes symmetrisch naar beneden hing. Hij droeg een lichtgroene rugzak en bleek tot mijn verbazing in dit warme jaargetijde handschoenen te dragen. Hij ging aan een vrij tafeltje tussen twee ramen in zitten en keek niet geheel ontspannen in het rond. Hij probeerde een andere tafel aan het raam te bezetten, maar de dames daar bleken toch niet weg te gaan. Hij haalde een kop koffie, dronk die op en stopte plotseling een lepeltje in zijn rugzak. Mij was ontgaan of dat zijn eigen lepeltje was dat hij van huis had meegenomen of dat hij een lepeltje van de zaak leende. Na

ka hartioille saakka. Hänellä oli kirkkaan siniset farkkukankaiset haalarit. Olkaimien alla hänellä oli myös kirkkaansininen farkkupusakka, joten hänen asunsa vaikeutti lähes univormulta. Kaulansa hän oli solminut värikään huivin, jonka suorat reunat riippuivat symmetrisesti alas. Hänellä oli vaalean vihreä reppu ja suureksi ihmeekseni hänellä oli hanskat kässään näin lämpimään vuodenaikaan. Hän asettui istumaan vapaaseen pöytään kahden ikkunan välissä, ja hän katseli vähän tiukkailmeisenä ympärilleen. Hän yritti vallata ikkunapöydän, mutta siinä istuvat rouvat eivät kuitenkaan näyttäneet vielä olevan lähdössä. Mies haki sitten kupin kahvia, joi sen, ja pani yhtäkkiä lusikan reppuunsa. En ollut kiinnittänyt huomiota siihen, oliko se hänen oma lusikkansa jonka hän oli ottanut kotoa mukaansa vai lainasiko hän kahvilan lusikan. Katseltuaan hetken ympäriinsä tyytymättömän näköisenä

nog even stuurs rond gekeken te hebben, pakte hij zijn rugzak, trok hij zijn handschoenen aan en verdween hij in de richting van het toilet. Ik vroeg mij natuurlijk van alles af. Was het een kunstenaar, jatte hij een lepeltje en zo ja was dat voor het maken van een bijzonder conceptueel kunstwerk en zo nee was hij gewoon een kleptomaan? En dan die handschoenen? Had hij smetvrees of zo? Allemaal vragen waar ik nooit antwoord op krijgen zal, maar die mij wel intrigeren.

Ook wij hadden inmiddels onze consumpties op en verlieten het etablissement. We hadden gekregen wat wij zochten. Bij Café Argos was geen toerist te bekennen geweest. Alles was op en top couleur locale, inclusief de speciale gast in spijkerbroekenstof. Zo gingen we uiteindelijk toch geheel tevreden richting huis.

Carel van Bruggen

hän otti reppunsa, veti hanskat käsiinsä ja häipyi vessojen suuntaan. Kaikki tämä herätti tietyistä mielessäni kysymyksiä. Oliko hän taiteilija, pihistikö hän lusikan ja jos pihisti, oliko se jonkin erikoisen konseptaideteoksen tekemiseksi tai jos ei, niin oliko hän vain kleptomaani? Entä sitten ne hanskat? Oliko hänellä tartuntapelko tai jotain muuta? Kaikki kysymyksiä, joihin en tule saamaan vastausta, mutta jotka vaivaavat kyllä mieltäni.

Mekin olimme jo nauttineet annoksemme ja poistuimme kahvilasta. Olimme löytäneet mitä etsimme. Café Argoksessa ei näkynyt yhtäkään turistia. Kaikki oli täysin paikallista väriä, mukaan lukien erikoinen vieras farkkukankaissaan. Niinpä lähdimme loppujenlopuksi kuitenkin täysin tyytyväisinä kohti kotia.

*Carel van Bruggen
(Käännös Pirkko van Bruggen)*

Belangrijke adressen

In Nederland - Alankomaissa

Ambassade van Finland
Suomen suurlähetystö
Groot Hertoginnelaan 16
2517 EG Den Haag
tel: 070-346 9754
fax: 070-3107174
info.haa@formin.fi
www.finlande.nl

Fins Huis (voorheen
Finse Zeemanskerk)
Suomi Talo (Suomen
Merimieskirkko)
's-Gravendijkwal 64
3014 EG Rotterdam
010-436 6164
www.finsehuis.nl

Finse Zaterdagschool
Suomalainen
Lauantaikoulu
Suomen Merimieskirkko
's-Gravendijkwal 64
3014 EG Rotterdam
informatie - tiedustelut:
www.lauantaikoulu.nl

Finnish Dutch Chamber of
Commerce
Noordendijk 2
3311 RP Dordrecht
+31 6 53360937
info@fdcc.eu
www.fdcc.eu

Finse school -
Suomikoulu
The American School
of the Hague
Rijksstraatweg 200
2241 BX Wassenaar
informatie - tiedustelut:
Kirsti Vaaranmäki, voorzitter
opettajat@suomikoulu.nl
www.suomi-koulu.nl

In Finland - Suomessa

Nederlandse Ambassade
in Finland:
Erottajankatu 19B,
FI-00130 Helsinki,
tel: +358-(0)9-228920
fax: +358-(0)9-22892228
nlgovhel@kolumbus.fi
www.netherlands.fi

Nederlandse Vereniging
in Finland
Secretariaat Vetelaisenkuja
390540 Oulu
secretariaat@
nederlandsvereniging.fi
www.nederlandsevereniging.fi

Vossebessen | Lingon (foto | kuva Daniël Loos).

Word lid! | Liity jäseneksi!

Naam | Nimi _____

Voorletters | Kutsunanimi _____

Man | Mies / Vrouw | Nainen *

*doorhalen wat niet van toepassing is | *poista toinen, jätä vain oikea vaihtoehto

Adres | Osoite _____

Postcode | Postinumero _____

Woonplaats | Asuinpaikka _____

E-mail _____

Telefoonnummer | Puhelinnumero _____

Datum | Päivämäärä _____

Aanmelding als lid 'Vereniging Nederland-Finland':
Uw aanmelding kunt u naar onderstaand postadres
sturen of per e-mail naar: info@vnf.nu.

Ilmoittautumisen Alankomaat-Suomi Yhdystyksen
jäseneksi voit lähettää postitse allaolevan osoiteeseen tai sähköpostitse osoitteeseen: info@vnf.nu

Secretariaat Vereniging Nederland-Finland
Berkenhove 6
2295 RH Kwintsheul

Voor vragen: info@vnf.nu

Zo spoedig mogelijk na ontvangst van uw aanmelding
sturen wij u een bevestiging met een nummer van
Aviisi, de brochure 'Finland in Nederland' en de contribu-
tierekening. Nadat wij u als lid hebben ingeschreven
ontvangt u automatisch het eerst volgende nummer
van ons verenigingsmagazine 'Aviisi'. De contributie
bedraagt per jaar (1 januari tot en met 31 december)
voor VNF-leden € 27,-. Contributie bedraagt voor be-
drijfsleden € 79,- (incl. weblogo).

De statuten van de vereniging kunt u op onze website
(www.vnf.nu) onder 'De Vereniging' vinden. Met uw
aanmelding accepteert u onze statuten. Heeft u geen
internet dan sturen wij graag op uw verzoek een exem-
plaar toe.

the
spliethoff group

spliethoff group

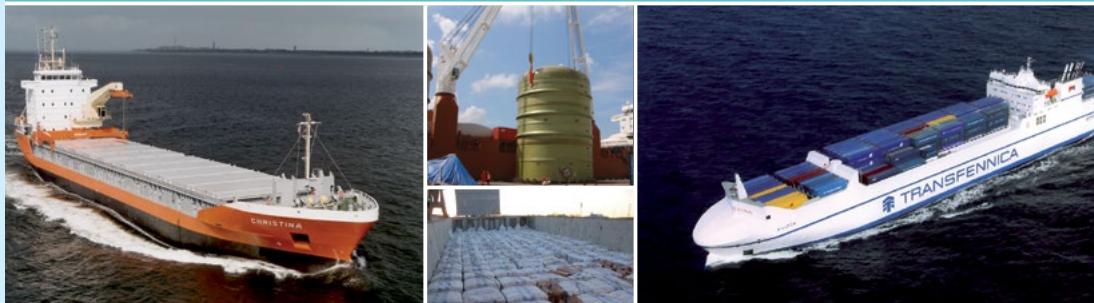
TRANSFENNICA

Wijnne & Barends'

spliethoff

SEVENSTAR
YACHT TRANSPORT

BIGLIFT
World wide heavy lift
and project transportation

Radarweg 36
1042 AA Amsterdam
The Netherlands

P.O. Box 409
1000 AK Amsterdam
The Netherlands

Tel: +31 (0)20 4488 400
Fax: +31 (0)20 4488 500
E-mail: gogracht@spliethoff.com
Internet: www.spliethoff.com

Rokade Advies B.V.

Fiscalisten/Verolakimiehet
Juristen/Lakimiehet
Administrateurs/Kirjanpitäjät

Maaskade 159a
3071 NR Rotterdam

Phone: 010 – 265 19 90
Fax: 010 – 265 04 30

Website: www.rokade.org
Email: info@rokade.org

